

Modus intellectus orationum et contemplationum

<https://hdl.handle.net/1874/179874>

Miscellanea Theologica

Folio n°. 02.

pertinet ad carthusienses prope traiectum inferius

*Aut. Th.
fol. 02.*

535. **Modus intellectus orationum et contemplationum.** [Keulen, Nic. Götz c. 1475]. 2o.

F. 2o, 821

Type 1 (109, 110 m.M.). — C II² 3301a (p. 312). — MMW II 514. — Peddie I p. 71. — Pell. 1594. — VK 811.

Op het schutbl.: „pertinet ad carthusienses prope traiectum inferius“. — Dit werk komt in de catalogi ook voor onder de volgende titels: Intellectus et modus orationum et contemplationum; De actualitate divinarum dignitatum; Augustinus, Flores seu excerpta ex libris b. Augustini, zie de aantek. bij M. E. Kronenberg, Catalogus van de incunabelen in de Athenaeumbibliotheek te Deventer (1917) p. 195. — Samengeb. met nr. 732.

732. **Thomas de Cantimprato (Chantimpré), Bonum universale de proprietatibus apum.** [Keulen, Joh. Koelhoff c. 1479]. 2o

F. 2o, 822

Type 7. — HC* 3644. — BMC I p. 223. — C II² p. 248. — Peddie I p. 150. — Pell. 3212. — Pr. 1042. — VK 1178.

Samengeb. met nr. 535. — In den catalogus van 1845.

De? q̄ es cuiuslib; entis causa nos autē effectus vt nr̄e subli mes dignitates agnoscātur ⁊ a mētuz hūan? intellect? tue virtutis lumē gracie recipiēs. pro posse ad agnoscendū tuas dignitates ineffabiles se exaltat Volūtas autē et intellect? exaltacōe ipsas amare desiderat cū feruore Quia tamē interdū vicioꝝ carnis laque? intellectū obfuscat ne ad vniūsalē et perfectā se exaltet recte mōnis eget auxilio intellect? Et ideo hominū cōdem peccator despectusq; agentib; tue benedictiois confidens gracia. hoc opusculū opone re disposuit In q̄ oracōnū et cōtēplacōnū intellect? mod? tradit p̄ua rācōne De plogo

Quoniam p̄ ignorācie caliginē quā effectus habet de causa. caritas. de notio. Iusticia. cōtricio. fortitudo atq; amicitias in voluntate mortificate p̄sistūt Idēco hūan? intellect? totis suis virib; ad itelligēdū sui plasmatis dignitatis celsitudinē p̄uā rācōe satagit exaltari Quia r̄ū rācōnū doctrinā in hoc opusculo voluit breuiloque describere q̄s in decē ptes diuidere p̄posuit. q̄rū p̄ma p̄bat p̄ cōtēplacō

onīs modū deum esse Scāda docet cōtēplari diuinā bonitātē Tercia magnitudinē Quarta cōtēplacōnē Quinta potestātē Sexta sapienciā Septima amorē Octaua p̄fectionē Non gloriā Decima virtutē Et p̄mo intellect? adorat ⁊ cōtēplacōnē inuestigādo deū eē speculatiu? rācōnib; i hūc modū ¶ Qz de? est
Qonfideās enī hūan? intellect? q̄liter virt? exita a substantia et ad opacionē p̄cedit. inter substantiā. virtutē ⁊ opacionē differēciam intellexit Existētib; substantiā p̄cipiū virtute mediū. opacione vero finis In q̄ q̄dem fine nobiliorē ac altiorē cōsideracōnē habet intellect? q̄ in p̄cipio atq; medio Qua maioritate i obiecto sue minoris cōsideracōis defectū intellexit In maioritate autē sue cōsideracōis obiecta p̄fectionem intelligit elatue Dū intellect? cōsiderabat hoc modo. tūc in opacione defectū intellexit q̄ a substantiā et virtute subiectis defectui diuina Et ideo intellect? i seipso mentalit̄ et theoretice t̄ulit ista verba **O** diuine splēdor quī tuū cōtēplatorē illuminas. si tu ens diuinū nō esses hoc est de? nichil ferret in quo p̄fectio sine defectu p̄sisteret

nec magnitudo sine minoritate
nec etiā esse sine p̄uacōe. **Cum**
omē ens q̄s de tua entitate nō
sit defectū habeat ad essēdum
subiectū eōlitate v̄tutis et sub
stantie cū suo ope q̄s est finis
Cū autē esse p̄fectio finis equa
litas. atq; maioritas. sit in ma
iori concordia. q̄ p̄uacō et defec
t⁹ finis. ac maioritas et equali
tas. **Igit̄** necessario oportet a
liq̄s ens existē vbi sit eōlitas
esse p̄fectiois. atq; finis ī ope
substantia et v̄tute. **Qz** si nō ess;
seqr̄t q̄ esse et p̄fectio maiorē
haberēt concordia p̄ p̄uacōne p̄
fectiois. ī substantia v̄tute et ope
ratiōe q̄ sine p̄uacōe p̄fectiois
et esse in substantia. v̄tute et ope
ratiōe. **Hoc** autē est impossibile
q̄ impossibili manifestat̄ te do
mine de⁹ existē ens p̄fectū. eō
le ī diuino ope cū tui substantia
et v̄tute. **Recolit** memoria eter
nitatē fore necessārio. **Nam** si
nichil ess; eternitas seqr̄t q̄ q̄s
lib; ens haberet p̄ seipm̄ p̄nci
piū. vel p̄ hoc q̄s ē nichil. **Hoc**
autē est incōueniēs. q̄ intellect⁹
eternitatē intellexit fore aliq̄s ens
q̄s cū dignitatib; ē concordās sine
q̄bus habēt cū principio et sine
concordia cū q̄bo videlic; p̄ncipio
et sine p̄e dignitatū p̄fecta cū
p̄uacōne defect⁹ et p̄uacō sunt

concordes. **Cum** autē intellect⁹ e
ternitatē. p̄fectas q; dignitates
intellexit. tūc recta nouit ratiō
ne negacionē. eternitatē et p̄fec
tas dignitates negatiue existere
ī errore q̄ q̄dem noticia eterni
tatē et p̄fectas dignitates que
sūt de⁹ deuotissie cōtemplatur
Gloriose de⁹ inq̄t intellect⁹ cer
tū enim est q̄ maioritas bonita
tis. puritatis. sapiēcie. amoris
p̄fectionis. glorie. atq; v̄tutis
maiorē hab; cū infinitate q̄ cū fi
nitate concordia. cū infinitū et ma
ioritas. finitū autē et maioritas
concordēt. **Cū** si foret contrarium
foret esse mai⁹ ī ente finito ha
bente minores dignitates q̄ ī en
te infinito hūc maiores dignita
tes. esse etiā et p̄uacō ad essēdū
vnū et idē adinuicē concordarent
et hoc ē impossibile q̄ impossibili
tate ē ī sancte dñe veritas tue
lata q̄ me cōfiscat te fore ī diuī
na essēcia glōsa q̄ infinita ī dig
nitatib; et in essēciali magnitudine
imensurabilis p̄sistit quā totis
meis virib; adoro et b̄ndico et ī
exaltacōe quā accipio ī eo q̄ te
fore cōfiscor volūtatē exalto ad
te diligēdū et honorandū et memo
riā ad rēcolēdū vt tuis sit semp
obediēs et subiecta vt īsiml et e
ōlīt te adorē ac tota nrē v̄tutis
sollicitudinē cōtēplemur inq̄t me

mozie volūtas **C**ū deū fore af-
firmo. i meā naturā et p̄tate
fencio diligēdi virtutes. ac obi-
endi vicia. et i diuinis dignita-
tibz q̄ plurimū sum cōgaudēs
Cum autē deū existē nego me
quidē tristicie torpor occupat
viciozq; amarietē et virtutum
me fencio iūmicā **R**edit memo-
ria dicēs. q̄ in affirmando deū
esse. memorabat̄ plura etiam
fore secundū causā finalē q̄ se-
cundū fortunā. per negacionē
autē affirmaciōi predicte oppo-
sitam recolebat fore a fortuna
plurima encia q̄ ex causa **E**t i-
deo cōficabat̄ deū i esse existē
cū occasio seu causa sit i esse cō-
cordās. fortuna autē et p̄uacio
discordēt. q̄ si nichil est. de⁹ seq̄-
retur necessario occasione seu
causam cū p̄uacione maiorē ha-
bere concordanciā q̄ cū esse. et for-
tunā cū esse q̄ cū p̄uaciōe **H**oc
autem est ipossibile manifeste
Existentibz in hīs verbis volū-
tate et memoria intellect⁹ supue-
nit cui verba p̄habita tulerūt
In intellect⁹ enī ad affirmandum
eaz parabolaz dixit. q̄ si deus
nichil esset incōueniēcia pluri-
ma seq̄rent̄ **D**e quibz hoc est
vnū **V**idelic; q̄ species forent
etnales **E**az autē indiuidua ha-
berēt p̄ncipiū atq; finē. essent

etiā species finis. et indiuidua
p̄ncipiū. et mediū ad finem or-
dinata. **C**um autē indiuidua ad
maiorē entitatē respectu cause
finalis se habeāt q̄ species. igitur
oportet deū existē q̄ indiui-
dua per p̄mam itencionē crea-
uēt. et species per secundā. **G**.
Magnū fuit et gratabile solaci-
um q̄ p̄dicte tres anime poten-
cie fruebant. inter q̄s venit y-
maginacio q̄ mūdi q̄ntitatem
ymaginat̄ t̄minatā existē pro
eo q̄ firmamētum existit mobi-
le. intra cuius t̄minos tota mū-
di machina otinet̄ **E**t ideo in-
tellect⁹ intellexit q̄ sic oportet
sup̄mā firmamētū sup̄ficiē fore
aliq̄d in altero t̄minatū **S**ic
oportet. intra iteriorē ei⁹ superfi-
ciem fore aliq̄d collocatum **E**t
ideo ymaginatiua voluit finita-
tem ymaginari rei q̄ cum firma-
mento a pte sup̄iori est otinua
sicut ymaginabat̄ in rebz q̄ in-
tra firmamētū circūlū sūt otente
Verūtamenē hoc ymaginari neq̄-
uit **I**n intellect⁹ autē int̄ superfi-
ciem sup̄ficiē et iteriorē fecit dif-
ferenciā. et dixit q̄ ita se habe-
bat infinitū ens icōprehēibile
in magnitudie ad ptem superfi-
ciē sicut ens finitū et collocatū
ad iteriorē sup̄ficiem firmamētū
Et idēco ymaginatiua ymagi

narū non poterat rem corporeā
infinitam. Cum autē intellectus
rationē suam finiuit dixit yma-
ginacioni memoria quod ipsa me-
morabat intellectum itelligē
necessario iuxta sup̄mam firma-
menti superficiem foret aliqd
i quo est ipsa superficies termi-
nata. et ideo oportebat quod hoc
qd intellectus itelligebat foret
verum. Quoniā si esset falsum
sequeret quod plus per ignōnciā
quā per scienciam intelligeret i
tellectus. Hoc autem impossi-
bile constat esse que impossibi-
litas multū volūtatī placuit di-
cens quod valde scenciebat se maio-
rem in diligēdo si iuxta superio-
rem firmamēti partem aliquod
ens infinitū in magnitudine et
dignitatibus existit. quod faceret
si infra superiorē firmamēti sup-
ficiem erant omnia collocata. et
extra eius terminos nichil erat.
Deprecat quod intellectū quod sibi di-
ceret quod erat illud ens quod a parte
exteriori erat atiguū firmamēto
p̄dit intellectus quod illud ens est
deus infinitus in essēcia. ac digni-
tatibus quod intra se omnes res ter-
minat et cōtinet. Quod tñ illi
entis esse naturā sit scire si po-
terat. verūtamē quod sit tu volū-
tas es ad illā entitatē diligēdū
obligata. et michi scire sufficit

illā entitatē absque aliq̄ defectu
i esse diuino existē et p̄fco. g.
Valde volūtatī placuit hoc quod
sibi respōderat intellectus. omnes
quod tres potēcie adorauerūt deū
deuotissime et ad ipsū suas virtu-
tes eleuāt cōtemplando. Memoria
autē et volūtas rogauerūt intel-
lectū quod referret eis de alijs ma-
ionibus et demonstracōibus p̄banti-
bus deū esse. quoniam p̄dicte raciones
valde placide erāt eis. Intellec-
tus siquidem se excusās ait quod suf-
ficiēt erāt cōfiteate de diuina p̄-
fēcia. Et quia de alijs rōibus trac-
tare debebat in p̄bando deū esse
volebat finē penē v̄bis suis et
rogare diuinā bonitatem incipit
vt se exaltaret ad itelligēdū sū-
mū bonū et quod memoria ex hoc
exaltaret ad cōcolēdū et volūtas
ad diligēdū illud bonū quod bonorum
omnium est sūmū.

De diuina bonitate

Quarissime fē inquit volūtas in
tellectū i me quodem scēcio
virtutē et naturā ad diligēdū
bonitatē dei. cum in se bonitatē
cogito habere infinitā. in essēcia
magna in infinitum. in quo sunt
bonū infinitum et eternitas. po-
testas. sapiēcia. amor. p̄fēccio
gloria. virtus similiter infinite.
Quod si bonitas dei ē finita et
non infinita sic supradictum est

quero a te unde in me venit na-
tura et appetas diligendi forcius
bonum quod deo non auerit nec se-
cundum veritatem in eo existit **E**t
si cum deo bonitatis infinitas neque
quod est conueniens est michi ma-
ius meritum si ipsum cum minori fer-
uore diligo quam maiori **R**edit au-
tem intellectus voluntati verbis a-
lijs dicens quod maius bonum potest
esse maius subiectum ad operandum
bonum quam minus et agens potest
maius bonum operari ex maiori
subiecto quam minori **E**t ideo in
maioritate boni potest esse ma-
ior et melior operatio et agens
ac etiam operatum **Q**ua maiorita-
te oportet necessario volunta-
tem in veritate existere cum plus
maioritate boni diligit in diui-
ua bonitate **N**am si infinitate ex-
isteret diuinam bonitatem fore
per maioritatem boni odibilem
et per minoritatem boni amabi-
lem sequeretur hoc autem incon-
ueniens liquet esse **I**n voluntatis
et intellectus consorcio esse voluit
memoria et ait intellectui quod ip-
sa recolebat quod si in deo existit
generatum bonum quod sit infinite
in magnitudine eternitate et in-
possibilitate est in deo fore malum
quod bono contrarium quam si in deo fo-
ret generacionis prouocacio superdicte
Quia autem maior impossibili-

tas mali est magis in deo reco-
lenda quam minor **I**gitur quod ab in-
tellectu memoria si existit in ve-
ritate hoc quod de diuina recolit
bonitate **I**ntellectus autem res-
pondit memorie quod si foret in
falsitate hoc quod ipsa recolebat
esset voluntati odibile impossibi-
litate mali in deo existere et
possibilitate mali in ipso exis-
tere amabile foret ei **V**oluntas
enim ad conformandum verba que
dixerat intellectus dixit quod deus
potest plus de bono in seipso fa-
cere quam extra semetipsum et ex quo
maioris potestatem habet in se-
ipsum bonum operandi quam in alio o-
portet necessario illud operari quam
si non faceret esset sua operatio no-
bilior et melior in minori bono
quam maiori **H**oc autem est incon-
ueniens et contra diuinam actuali-
tatem puram simplicissimam et in-
finitam etiam in qua est impossibile
defectum aliquid infinitatis boni-
tatis eternitatis magnitudinis
potestatis et sapientie et eterne
Omnes tres anime poten-
cie totis suis viribus contemplari
et adorare nituntur diuinam boni-
tatem **I**ntellectus autem diui-
ne bonitati dixit **O** tu bonum quod
es bonum excellentissimum ac om-
nium aliorum bonorum altissimum
tua siquidem omnipotencia in tuo

effectu est bonum. Nam si tu fore
res malū in tuo effectū tua om
nipotēcia esset malū. Et si fo
res in teipso absq; operacōne
bonum esset tuus effectus per
operacōnis p̄uacionē maius bo
num per opacōnis actum. Hoc
autem est impossibile quo im
possibili volūtatem intellect⁹
illuminat et in deo operacionē
boni diligit infinita et exaltat
ad recolendū memoriā que ve
ba retulit i hunc modū. **O** in
tellect⁹ amice altissima contē
placione te oportet ascendere
Nam ego recolo i deo mai⁹ bo
num existere q̄ i suo effectū. et
bonum sui effect⁹ est maius in
deo q̄ in seipso et ideo oportet
aliqd bonū ens creatū fore q̄
cū creato bono mutū existat vt
illud bonum sit mediū q̄ bonum
creatū maius in altero q̄ in se
ipso reperiat. **Q**d si non esset
inter bonū maius et min⁹ est;
per p̄uacionē mediij reperire
Hoc autē est manifeste iconue
niens et contra maiorē volun
tatē q̄ diligit sup̄mū bonū exal
tasse bonū inferius ad manifest
fadū tibi bonū sup̄mū in seip
so q̄ i alio fore mai⁹. **I**ntelle
xit enim intellect⁹ hoc q̄ de filij
dei incarnacōe memoria recole
bat et descēdit de obiecto in q̄

p̄mit⁹ generacōnem increati
boni itelligebat. **I**ntellexitq;
bonū creatū productū ex vno
fore valde contrariū malo q̄
ē cū p̄uacione concordās. **E**t max
ime cū p̄dictum bonum est mu
tum cū increato bono. **C**um ecā
istud creatū bonū sustinet ne i
nichilū redigat. **E**t intellexit
q̄ si nullū bonum foret ex nic
hilo creatū. increatū bonū neq;
q̄ fuisset sicut est malo otariū
q̄ cum p̄uacione concordās ex
istit. **C**um autem intellect⁹ ad
inferiora descendit vt bonū cre
atum otemplati valeret. tunc
inferiora reliquit obiecta et ex
altaret se ad sup̄ma capien
dum. **I**ntelligens qualiter v
num bonum sup̄mum generat
alterum. et ab utroq; bono p
cedit aliud bonum. et hec tua
infini sunt vnum infinitum bo
num i vnitare effēcie in omib;
q; trib; est infinitatē bonitatis
magnitudis. potestatis et mita
tis et cetera reperire. **E**t intellect⁹
alieq; potencie adomuerūt deū
et otemplate sūt sup̄mā si boni
tate p̄ quā erat illuminata ad
recolendū memoriā et intellect⁹
ad diligēd et itelligēd ac eciam
voluntas ad amād modū scōm
quē scā āna exaltari pōt ad cō
tēplād et cōns si scissā boitatē

I De magnitudine dei
Nō quādam festiuitate max
ima cōm altari nōe domie
sancte gloriose virgis marie se
mel existit intellectus. Et ppter
officiū qd̄ erit valde plixū. et
sollēpne adorare et contēplari
diuinā magnitudinē nō poterāt
ppter hoc intellectus ne otiosus ex
istēt. nec volūtas vanitates ap
peteret. neq; memoria diuina
rum dignitatū. atq; oīpotencia
foret oblita. ideo hec verba re
tulit intellectus. O diuina mag
nitudō infinita in dignitatib; et
essencia si fores ī essēcia finita
et ī dignitatib; infinita tuar; dig
nitatū infinitas foret finita in
tue essencie finitate. Et si fores
infinita in essēcia. et nō ī dignita
tib;. tua essēcia ī dignitatib;
terminata existēt et finita. Et si
tu magnitudo nō esses ī oībus
dignitatib; infinita. dignitates
infinita ī dignitatib; finitis exis
terent finitate et ex maiortate
minortate. ac pfectiōe. p̄uacōe
cōposita maneres. et voluntas
q̄ te infinita ī essēcia et dignita
tib; diligit in tua dilectiōe fo
ret maior te in essēcia et digni
tatib;. Ego etiam nequidem te
magnā intelligē et in tua mino
ritate meū intelligē defectū pate
ret eo qd̄ sic magna si esses sic

ipsum te potest intelligē si tu es
magis ī essēcia ac dignitatib;
infinita. Cum autē intellectus contē
plat; fuit diuinā magnitudinē
secundū qd̄ supi; est relatiū. tūc
intellexit sequi necessario opa
cionē quā de; habet ī seipso fo
re ita magnā in essēcia. sic in
dignitatib; et ecōtrario. et etiā
ita magnā in seipso sic dignita
tes et essēcia. ipsamq; p oēs
dignitates eōlitter fore magnā
Et si hoc minime foret. ita es
s; defectū in opaciōe dei. vel in
ei; dignitatib; aut essēcia re
perire. Qui q̄dem defectus ipos
sibilis est ī deo q̄ ipossibilita
te intellexit intellectus. necessario
qd̄ sicut de; magnū habet intel
lectū intelligēdi se ipsū infinitū ex
istere in essēcia. ope ac etiam
in dignitatib; ita oportet qd̄ q̄
libet dignitatū et essēcie actum
intelligat infinitū. hoc est boni
tatem in bonitate. infinitatē in
infinitate. et eternitatē in eternitate
et sic de oībus cōuenientib; ipsi
deo. Si autē hec magnitudo in
deo nō existēt. foret suū intelli
gere in suo intellectu maius q̄
suū bonitate in sua bonitate. et
q̄ suū infinitate in sua essēcia
et. hoc autem est impossibile.
Quare intellexit intellectus in do
p̄sonas magnitudinē in digni

tatis opere et essentia infinita
Quam quidem magnitudinem intel-
lectus cum memoria et voluntate
hec verba dicentes altissime contem-
platur generare magnam in essen-
tia et dignitate infinitum et a
duobus infinitis magnum pro-
cedere infinite et distinguere quod
libet infinitum in proprietatibus per-
sonalibus ac etiam tres in essen-
cia. vnus deus est maior mag-
nitude quam nos possumus contem-
plari et que melius in deo mino-
ritate fore impossibile nobis mon-
strat Cum autem nos tres maio-
rem magnitudinem deo et operibus
attribuere teneamur igitur oportet
predictam operis magnitudi-
nem attribuere ipsi deo que mag-
nitude maior est operis magni-
tudine quam in effectibus habet ipse
Rursus affirmare debemus neces-
sario quod creaturarum operatio ita
magna non existit sicut operatio
creatoris. omnemque magnitudi-
nem in deo affirmare cogimur
per quam nos alie ad contemplan-
dum deum maiores existimus. ac
ad habendum virtutes et vicia des-
truenda. **Fitur** intellectus di-
cens ista **Voluit** deus creaturam
creare. deditque sibi esse per ex-
istens **Intelligens** igitur deus eam
per se in se in dignitate et essen-
cia infinita. oportet illi obiecto

esse tradere per se existens quod
quidem esse suo esse in dignita-
tibus sit equalis. **Quod** si foret
huiusmodi contrarium esset ma-
ior voluntas dei in creando crea-
tura cui esse per se existens tra-
didit quam intelligendo in se obiecta
quibus se in dignitatibus opere et
essentia intelligit infinitum **Re-**
colit memoria qualiter deus in o-
peribus ac dignitatibus est immensus
qui sibi creaturam vnice voluit et
illam in maiestate nobilitate que
dignitatum supra ceteras creatu-
ras voluit exaltare **Post** hec re-
colit qualiter deus est magnus in
faciendo miracula et opera mira-
naturam ac etiam in creando mun-
dum cuius quantitas est sic mag-
na **Recolit** etiam operum istorum
nobilitatem quam nulla magnitudo
possit facere nisi dei **Quam** vo-
luntas fortiter diligit cum intel-
lectus ipsam fortiter contemplet et ipsam
memoria frequenter recordatur

De eternitate dei

Uniuersum siquidem voluntas ne
sibi tempus ad contemplan-
dum deum deficeret et deprecia-
tur intellectum quod ad contemplationem
dei quam ipsa diligebat ascende-
ret dum tempus sibi merat oportu-
num **Ascendit** que intelligens intellectus
qualiter deus mundum creauit ut per
deum principium eternitatem in deo fore
absque principio noscatur. **Quoniam** si

mundus foret eternus diuina eter-
nitas non esset sic fortiter absque
principio demonstrata cum unum con-
trarietate manifestacione alteri in
se monstrat. **P**ost hanc ostendit
ne intellectus ostendit qualiter
deus mundum ordinauerit existit
sine fine ut suam eternitatem fore
sine fine duabilem perpetue cogita-
ret intellectus. **I**ntellectus enim in-
tendens voluntati satisfacere ad as-
cendendum suum intelligere satagit
ymaginacionis ostendit acie fantas-
tica denudat. **E**t intellexit quod si
eternitate diuina non existit qui
generaret scientem et amantem in
bonitate magnitudinis infinitas
foris se haberet eternitas ad-
durandum quod ad bonitatem infini-
tatem sapientiam et amorem. **E**t si
sapientia amore bonitate infini-
tate magnitudinis non existe-
ret qui generaret eternum in deo
magnitudo bonitas sapientia
amor foris se haberet quod etni-
tas quodlibet autem istorum est incon-
ueniens quod intellectus exaltat ex-
istit ad contemplandum et adorin-
dum dei sanctissimam imitatem.
Per hoc quod intellectus intellexit
de diuina eternitate fuit ad reco-
lendum rectificata memoria qua
rectificacione meminit quod per ge-
neracionem et processionem etnales
infinitate bonitatis magnitudinis

potestatis eternitatis etc. est ma-
ior impossibilitas quam in eternitate
dei sit principium et corruptio quod
foret si diuina eternitas generan-
tis et generati et etiam procedentis
existit vacuata. **E**t ideo intellec-
tus eternitatem non se habere posse
ad sic magnam eternitatem absque
ope eternificandi per modum eterne ge-
neracionis sic habet per distinctam con-
cordanciam eternalium infinita et eternam
essentiam unitorum. **D**um intellectus
contemplabatur hoc modo voluntas
quod plurimum gaudebat. **V**e-
ritatem quia memoria diuine per-
fectionis obliuiscitur voluntas inci-
pit tristari. **H**esitat quod ne infini-
tis in numero generantibus ac pro-
cedentibus diuina eternitas indige-
ret. **I**ntellectus tamen ad perfectio-
nem eternitatis infinite in bona-
te magnitudinis et potestate etc.
Confugit et ideo unam paternita-
tem in unam filiacionem atque unam
processionem ad essendum unam di-
uinam essentiam eternam sufficere in-
tellexit. **C**um quibus diuinarum trium
personarum sit in dignitatibus equali-
ter infinita quod infinitate occlu-
dere in deo superfluitas si indi-
geret suppositis in numero infi-
nitis quod superfluitas in deo perfec-
cionem dignitatum existere prohibe-
ret. **C**um intellectus voluntatem le-
tificauit et direxit memoriam in

eo q̄ de p̄fectōe et̄nitatis cōside-
rauerat. Tūc diuine et̄nitati lo-
q̄tur in hūc modū. **E**t̄nitas
q̄ ī temetipsa de tua entitate o-
p̄ habes et̄nū pl̄ tue et̄nitatis
op̄ diligis q̄ op̄ tui effect̄ q̄
ē a tue et̄nitatis eff̄cīa sepatus
S; cū eff̄cīe tue opus diligas
q̄ illud q̄ de tua eff̄cīa nō exis-
tit. igit̄ oportet tuū op̄ et̄nū
existē ante p̄cipiū opis q̄ a
tua eff̄cīa n̄ ē distinctū q̄ si n̄
ess; cātū ī et̄nitate duracōez di-
ligeres opis ex̄ tuā eff̄cīa exis-
tētis sicut diligis duracōez ope-
ris et habes eff̄cīalit̄ in teipsa
hoc autē ē incōueniēs bonitati
et iusticie cōtradiōez q̄ incōue-
niētī mūdi p̄cipiū designatur
Qm̄ autē scis tuā entitatem et
mundū et̄nalit̄. oportet q̄ ita
p̄ et̄nitatē temp̄ et mundū p̄ce-
edas sic ipsos i nobilitate ali-
az dignitatū oīm at̄cedis. Ali-
as tue entitatis nobilitati iuu-
riā faceres manifeste. **P**̄cipi-
atū finitū et̄no īfinito cōiungē
est p̄ immensā bonitatē. magni-
tudinē. potestātē et cetera q̄ ī et̄-
nitate cōsistūt. **N**ā si et̄nū nō
poss; vna p̄sona cū finitō p̄ci-
piato fieri sequerēt bonitatē. in-
finitatē. sapienciā. amorē. per-
fectōez. gloriā. atq; v̄tutem ita
magnā potestātē ī et̄nitate et ī

p̄cipio finitō nō habē sic h̄nt
si et̄nū īfinitū et p̄cipiatū fini-
tū sunt vnū tantūmō in p̄sona
quā q̄dem p̄sonā adorem et cō-
tēplemur oēs in̄simul tres aīe
potēcie sup̄ ymaginatuā que
ad tā altā cōsideracōez ascende-
re non est potens

In quā pulchro palacio i-
tellect̄ et volūtas et memo-
ria cōtēplacōe sublimi deū deuo-
tissime adorabāt. **Q**uib; occurrit
ymaginacō q̄ volēs intrare pala-
ciū pullauit ad portā dicēs q̄
ipsa fore ī suo cōsorcio affecta-
bat. **I**ntellect̄ autē portā sibi
p̄hibuit ap̄iri ne suā cōtempla-
cionē rerū corpōriliū p̄mixtiōe
q̄ obiecta sūt ymaginacōi et sen-
sui p̄turbaret. **E**t ideo intellect̄
suis sororib; retulit ista verba
Semel at̄igit q̄ ego cōsiderabā
i magnitudīe potestatis diuīe
q̄ potest̄ cōtra cursū nature cōsul-
citāe mortuos qm̄ si at̄ifer i ma-
t̄cia argenti vel alteri rei cōsi-
milis potest̄ reiterare formā
quā destruit q̄nto magis deus
potest̄ reiterare materiā corp̄is
mortui sub eadem forma sub q̄

pri⁹ extiterat cū uiuebat **D**ū
in hac cōsideacōe p̄sisterē yma
ginatiua et sensitiua deceptio
nis laqueo me capere uoluerūt
dicētes. q̄ artifex non reitecāt
illāmet formā numero q̄ pri⁹
extitecāt s̄ alterā in specie simi
lem p̄cēcti **E**go uerūptā re
curri ad maioritatē potestatis
diuine. ⁊ minoritatē artificis
potestatis **E**x q̄b⁹ intellexi q̄
i eo q̄ de⁹ maiorē habet potes
tatē q̄ artifex illāmet formā
potestē ēducere ad subiectū. li
cet ipsam iterare nequeat arti
fex cui matēria h̄c diuine potes
tati obediens non existit **E**t i
deo r̄surreccōne et septē sacra
menta intellexi in q̄bus deus
maiori q̄ natura vtr̄ potesta
te q̄ si non vteret̄ de seipso de
mōstracionē nullā p̄fecte trade
ret suis effectib⁹ q̄s exauit ut
eis suam ostendēt potestatem
Et quā ymaginatiua et sensi
tiua me p̄ hūc modū alijs mul
tis vicib⁹ deape uoluerūt. igi⁹
a nostro t̄pelli eas cōsorcio dū
in nostris altis cōsideacōib⁹
existimus rationali iudicatur
Et multū uolūtatē placuit hoc
q̄d dixerat intellectus et dixit
q̄ sic imposs. bile est secūndū
ausū nature r̄surreccōne existē
Ita ⁊ multo fortius est impos

sibile diuine potestati cōtra di
uinā iusticiā q̄ cum resurreccō
ne hominū cōuenit opari. per
hoc autē q̄ uoluntas retuleat
memoria ad actū sue opaciōis
reuerla dixit q̄ diuine potesta
ti nichil est impossibile **I**ta ta
men q̄ cōtra suā iusticiā. bonita
tem. uirtutē. p̄fectōne cō incō
ueniēs non sequat̄ **E**xultās in
tellect⁹ plurimū eo q̄ ipsū sue
sorores itellerent. ab superiora
ampli⁹ se exaltat. dicēs q̄ po
testas sui domi ē infinita i uir
tute infinita q̄ uirtus est unum
et idem cum bonitate. magnitu
dine. et̄nitate. sapiēcia. amore
et p̄fectiōe et gloria infinitis. et
ideo oportet q̄ potestas p̄ uir
tutē opet̄ illud op⁹ infinitū i dig
nitatib⁹ sup̄dictis **Q**z si nō fa
ceret. uirtutibus et actualitati
dignitatū q̄ cū opere infinito in
seiphs ueniūt existeret cōtra
dicēs **Q**m h̄c est incōueniēs fini
tam potestātē in re finita posse
infinitū aliq̄d opari. ita et mul
to magis est incōueniēs infinitā
potestātē non posse. nec opari
infinite in dignitatib⁹ infinitis
Alias potestas foret magis
disposita ad actū infiniti opis
q̄ actū opis infiniti **E**ss⁹ etiā
maior actualitas finite potesta
tis q̄ infinite. et nō posset nisi

in re finita infinita potestas ope-
rari ex potestate finita posse in
finite in re infinita operari exis-
teret demonstratum quod est incon-
ueniens euidenter. Igitur cum me-
moriam recoluit hoc quod de diuina
potestate intellectus parabole
pretendebat. querit ab intellectu
tu an ipse intelligeret opus quod
diuina potestas infinite opera-
bat essentialiter in seipsa. Intel-
lectus autem soluit memoriam me-
thaphorice questionem dicens quod
actus ipsius et voluntatis et me-
moriam erat vnam anime ope-
rationem accipiens aliquod obiectum
recolendo. intelligendo et amando
quia tamen omnes iste tres con-
uertebantur in vna essentia et erant
diuersae potestates. ergo erat earum
diuersa operatio ex tribus predic-
tis opposita. Quae voluntas dili-
gebat non tamen intelligebat nec
recolebat. Et memoria recolbat
sed non intelligebat nec diligebat
nec ipse recolbat. nec volebat
sed intelligebat et ideo intelligebat
deum habere opus infinite potes-
tatis in seipso. **M**obum tamen o-
perandi illud opus intelligere non
poterat. eo quod ipsum memoria re-
colere non valebat. **M**emoriam autem non
poterat recolere eo quod ipse impotens
erat intelligere hoc obiectum. verum
tamen voluntas potest per fidem

quocumque sit diligere illud opus.
Et quia voluntas interdum non
vult diligere absque eo quod ego in-
telligam. igitur in hoc quod est ve-
rum dubitauerunt ignorauerunt quare
nos ad ymaginationem et igno-
ranciam inclinamur. **E**t tu memo-
ria per incredulitatem veritatis
aliquoties es oblita. **P**loreat si
quidem voluntas suas culpas
et ut de ipsis penitentiam possit
agere intellectui obedientiam spo-
spondit. **C**onsolatque ipsam me-
moriam dicens quod ignis habet sic
magnam potestatem in virtute quod
multiplicat suum calorem in sub-
iecto infinite si haberet materi-
am in quam ageret complemen-
tum. **O**portet tamen materie
defectum sua virtus remanet in
potencia. et est in actu secundum
materie quantitatem. **E**t quia
diuine potestatis est virtus in-
finita. ergo ipsam plus posse
parcere quam hominem peccare con-
cluditur manifeste. **Q**uare con-
tritio et spes debent esse conso-
lacio voluntatis. **M**e etiam oportet
recolere quod si deus infinite
non operaretur in seipso sua po-
testas foret equalis virtutis
cum igne in operandi potencia
et in actu. **H**oc autem est incon-
ueniens. propter quod in memoriam me-
moriam in deo potestatem infinitam

agentē et pure actualem q̄ po-
tētia in se q̄ extēsiōe repi-
tur. **S**ed cū diuina potestas in
actu virtute atq; ope se equa-
lem agnoscat. igit̄ oportet qd
se sciat agentē in ope qd est in
dignitatib; et essētia infinitū
Nā si talem se non agnosceret
sciret se maiore in potētia q̄ in
actu qd est impossibile euiden-
ter. **Q**uare intellectus ascendere
et suas vires in suprema confi-
derationis eternitate trāsmittit
adorādo profereēs ista verba **O**
diuina potestas si in te finitū ad-
sciendū et amandū existit te o-
portet iūctare posse qd te sciat
infinitū et te diligat h̄c debet di-
ligi infinitū q̄ in infinitate digni-
tatū tātum es digna agnosci et
amari p potestātē cui des infi-
nitatem dignitatū et essētie
h̄c es digna p teipsam agnosci
et diligere **Q**uod si ita nō est; seque-
r̄ te esse dignitatē cum esses a-
gens inq̄ntum esses obiectū cog-
nitum et amatū **E**t inq̄ntum es
les obiectū in potestate tua acci-
one minor existens et in te ma-
ioris potestatis et minoris per-
fectiōis ac virtutis foret diu-
ino manifeste. **H**oc autē est in-
cōueniēs ppter qd ostenditur
te tātum fore magnā in infinita-
te p bonificare. infinitate et etni-

ficare. possificare. pfectiōne
glorificare. p̄uoficare. h̄c es
p agnoscere et amare **V**no gra-
du descendit inferi⁹ intellectus
Intellexit q; potētiā dei pos-
se sibi finitā iungere potestātē
et ipsam seā in eadē vnire pso-
na ad significādū qd ipsam in-
finitā faceret. h̄c infinitatē reci-
pe potēs est; **A**d significan-
dū etiā filiū dei potestātē a pa-
tre recipere infinitā eo qd ipsam
ēape potens existit **Q**ua qdē
ēceptōe est infinite fili⁹ a patre
geneāt⁹ **P**ost h̄c cōfideācōnē
imemoratur memoria q̄ immen-
sa est finita potestas humane
nature ih̄u xp̄i in vnione quam
habet cū potestate diuina filij
dei q̄ a diuino patre est in sui es-
sētia geneāt⁹. **V**olūtas vero
illam potestātē diligit q̄ morti
voluit suū hūiliare corp⁹ et sub
forma panis in sacramento alta-
ris ipsum cotidie manifestat
Et intellectus rennūt admirari
hec verba dicēs. **G**losa potes-
tas nequeo te maiore intelligē
tu autē maior existis q̄ mei in-
telligere capere virt⁹ potest et
si nō esses maior q̄ ego te itel-
ligo in te defect⁹ virtutis exis-
teret q̄ in eo intelligē non poss;
tradē oplenētū **E**t si tu mūdū
ad nichilare non potes nō po-

tuiſti ei dare principiū. In tua
eciam potestate mūdi ſuſtenta
cio non cōſiſtit et es alia potes
tas ab illa ī qua pfectionē abſ
q; defectu itelligo īfinite. Que
oīa ſūt incōueniēcia manifeſte

Humanus enim intellectus
ad contēplandū ⁊ adoran
dum diuinam ſapienciā aſcēde
re pponit et in ſua ſocietate w
luntas et memoria exſtiterunt
vt memoria recoleret ⁊ wltas
diligēt hoc qđ de diuina ſapiē
cia itelligeret intellectus. Cū au
tem altiffima cōſideracōne itel
lectus eleuatus exſtitit. dixit
ei wltas qđ ad ſupiora ſe am
plius exaltaret. Intellectus res
pōdit ei dicēs qđ non poterat
pl⁹ aſcēdē. Et ideo oportebat
wltatē ſupponē ipſum poſſe
aſcēdere magis ſuſū. Tunc e
nim wltas fide ſupponit intel
lectū de diuina ſapiēcia itelligē
plura poſſe. Quare itellectus ſu
ſum magis aſcēdit et dixit w
luntati et memoriē hoc qđ de
diuina ſapiēcia itellepeāt iſtis
vbis. ¶ Itelligo me itelligē
ſapienciā dei fore efficiā infi
nitam in itelligere bonificare
magnificare. et mificare. poſſiſi

are. amare. perficere. glorifica
re. vtuoficare. Et ſi hoc mini
me foret ita in diuina ſapiēcia
predictarū actualitatū defectū
intelligerē qui defectus impos
ſibilis eſt ī ipſa. Cum memo
ria recoluit et wltas dilexit
hoc qđ dixerat intellectus con
ſequenter dixit itellectus qđ bo
nificare. magnificare et cetera
vnamet ſunt efficiā que effē
cia eſt ſapiencia in qua bonitas
et bonificare. magnitudo ⁊ mag
nificare et cetera ſunt vnum et
idem in efficiā quia ſi non ef
ſent vna efficiā effēt plures
admutuē ſeparate que infinite
et finite exiſterent inqñtum ta
men non eſſent vna efficiā ſ
diuerſe et hoc eſt impoſſibile
cum omne qđ eſt in deo ſit ī ac
tualitate dignitatib; et effen
cia infinitum. Poſtq̄ itellectus
contemplat⁹ eſt vt ſuperū
us eſt narratum ſenſit ſibi nō
eſſe ſatiſfactū per hoc qđ ſolū
cōſiderauēat et diſcreuēat per
artem compendioſā inuenien
di vritatem. ¶ Et diuina vie
tute aſcēdere ſatagit ad intel
legendum altiffime actū w
luntati et memoriē methapho
rice ſic loquendo. Meum intel
ligere ē act⁹ mei qđ ſū itellectus
Et tu velle es act⁹ ſorcōis mee

wolūtatis. et hoc idem dixit de
memorari. Et quia nostres sumus
potencie et non conuertuntur in esse
vna essentia. igitur per obiecta que
accipimus in uelle et memorari con-
stat intelligere non conuerti nec con-
trario. Unde si in nobis alijs tan-
tum uirtutis existet quod essemus
vna essentia. sequeretur quod in nostra
actualitate memoria et wolu-
tas intelligeret et ego recoleret
et intelligeret et diligeret. ac etiam
memoria uelle. et wolutas reco-
lere habuissent. et si quilibet nos-
trum suam proprietatem retineret quam
habemus in eo quod sumus distincte
actualitates concordantes et equa-
les in accipiendo obiecta et quod
in nobismet accipimus obiecta
distincta. concordantia. et equalia
absque contrarietate aliquo. que ob-
iecta fuerint vna essentia. habemus
ex hoc maiorem actualitatem in in-
telligere. recollere et amare. essemus
etiam in maiori perfectione uirtutis
in bonitate et bonificare. et ac e-
tiam essemus in nostro statu ma-
gis similes prime cause. Considera
cone sublimi intellectu acti tunc
sic conclusit. Si me intelligo infi-
nitam bonitatem bonificandi. et infi-
nitam potentiam operandi et cetera
intelligo non in infinitate concordans
equiperum sed distinctum. ut a me in-
telligente diuersum aliquod intellec-

tum. Ergo cessans effectum huius
modi non produces a me. scilicet
diuersum in tam equiperum. et con-
dem. ociosus et perfecte frustratus
concludat ut ab actu possibili no-
bilis opis elongatus. utique et
meum intelligere in re intellecta ex-
tranea quam in me uerius saluaretur.
Intelliges ergo me et in me infi-
nitam bonitatem bonificandi et cetera
bonificare necessitas infinite. Et
quia diuine sapientie infinite est ma-
ior opis perfectio. diuino modo inco-
ueniens non sequatur. sequitur ut pre-
dicta opis perfectio maior per quam
in me habitam essem deus. neces-
sario sit in deo. Alias essem deus
per uirtutem aliam et opis perfecti-
onem quam in deo non attingeret et
periri quod est impossibile contra-
dictionis quod significat gloriosa
trinitas dei mei. Admirate sunt
memoria et wolutas circa inuesti-
gationem in hijs transcendere in-
tellectum quibus adrecoluit memo-
ria quam sapientia dei quam intelli-
git intellectus ad intelligendum
illuminat ipsum. Tunc ignam me-
moriam sic est intellectum alloquitur
Si deo est perfectio in bonitate
bonificandi. et in magnitudine
magnificandi. et. superfluit gene-
ratio alterius equiperi et distincti.
Sed a woluteate si hijs sermones
referunt contra caritatem et iusti-

ciam esse nō scitur vt in necessariis maioribus quibus opus sit in intellectu fratri nostro si in contrariis contemplationi sue alio modo obuiantes Et tu obliuio sa non attendis dictis sermōibus intellectus? Eis namque comprehendebat deum non intelligere nec honorificare nec magnificare et cetera necessitate sui. Que si sic non esset perfectio sibi immo sue perfectionis. entitatis nature et proprietatis est vt suum intelligere honorificare. magnificare et cetera magna consequantur. Ideo oportet vt deus benedictus generet opus equale sibi in essentia et in dignitatibus quod deus est deus pater generans deum filium a quo deo patre et deo filio procedit deus spiritus sanctus. Ingenuit intellectus quia immemoret memoria tuine sue gradis ex aggressione operis sic gratie eum in eo participat memoria recollendo. Cui sic ingementi occurrit ymaginatio sic dicendo. Si deum oportuit distincta supposita operari vt sua operatio maior sit in honorificando magnificando. eternificando et cetera. Sequeret deum oportere generare distincta supposita numero infinita vt deos infinitos in essentia numerali ad se inuicem separatos cuius ratione intellectus attendens

frivolitat sub hijs verbis. Cuius perfectio conueniat ipsi deo et non claudat perfectos in numero infinitos. sufficit vna paternitas et vna filiacio et vna processio tantum. cuius infinitatem habeat in essentia et in dignitatibus suis. Et cum sit contradictio ponere plures deos infinitos vno tantum sequitur necessario vt deus pater deus filius deus spiritus sanctus sint vnus deus tantum in essentia terminans omnia et minime terminat. Ymaginatio ymaginari dicta ostendens et non potes dixit se ymaginari non posse tria supposita infinita distincta vnum esse in essentia et non tria. Cuius intellectus methaphorice respondit quod in apprehensio solutionis parit in fatuum insolubilia dubiosa. Et tu ymaginatio si potes ymaginari quantum ego intelligere possu vnde mea voluntate maiore in quam dilectio maior est soluo dubitationem methaphorice in hijs verbis. Si soli corpori hominis esset perfectio in humanitate vt esset perfectus homo. et similiter esset perfectio anime soli et humane vt esset perfectus homo et esset in eis ad constitutum hominem portio que numero est ad essentiam hominum vnum sequitur quod corpus. homo et anima. homo esset tantum vnus homo iuxta obidiones predictas

Ex influēcia intellectiue poten-
cie illustrat̄ ymaginatiua circa
apprehensōē iducte methapho-
re. ubi gracia sensuali. dubita-
bat tñ q̄a intellect⁹ methapho-
r̄a intellectualib⁹ applicabat di-
cēs. si tria essēt supposita distic-
ta ab iūcē. a se ess; vna essen-
cia diuina ess; vna cōposicio ī
eis dē. Cū intellect⁹. Quōd in es-
sencia ē simplicitas īfinita sim-
plicitatē gignēs īfinitā a quaz
vtraq; pcedit simplicitas īfimi-
tata est. rest̄ impossibile q̄ in
deo habeat cōposicio locū q̄ com-
posicio haberet locū sine īfinita-
te opis exequētis in simplicita-
te p geneacionē et pcessionē.

Quas sorores inuocat intel-
lectus q̄s exortat̄ cōtēpla-
ri veritatē diuinā in voluntate
diuina. S; volūtas sociari tēnu-
it intellectus cōtēplaciōi ne sua
pdant merita. si intellect⁹ itel-
ligebat in deo existē trinitatē.
Intellect⁹ agnouit volūtatē
dicēs se creatum fore vt deum
cognosceret. et similit̄ volūta-
tē vt cognosceret ipm̄ deum.
Vnde oport; vtrūq; frui deo
itencōe finali pp̄t̄ quā creati
fuerant. Inter q̄s pendēt lite
conuēcio facta est vt memoriā
statuerēt sibi iudicē super hīs
an scilic; voluntas trinitatē diui-

nā cōtēplāti intellectui debe-
at sociari. ideo frui ac trinita-
tē cōtēplari diuinā. Alle-
gat q; p̄mo volūtas sue pdicōis
nē fidei si intellect⁹ diuinā in-
telligeret trinitatē. q̄a cū fides
fit p quā acq̄ritur gloria cōtra
iusticiā est anime qd̄ est contra
fidē. hāc racionem et alias plu-
res dixit volūtas ad cōfirmādū
plenit̄ iura sua. et tandē alloq̄-
tur intellectū vt ostēderet suum
ius. Illuminat⁹ intellect⁹ lumi-
ne diuine gracie dixit. Si liceret
deū esse intelligi qd̄ est vn⁹ ex
articulis fidei. liceret intelligi
trinitatē p gracia dei collatā eis
q̄ ipsam intelligūt p eam v̄tatē
qua intelligūt esse necessario
ipm̄ deū. Ostēq; intellectus ad-
didit in libello qd̄ inq̄ntum dis-
plicebat volūtati sinceritas tri-
nitatis vt haberet maius meri-
tū et p hoc maiore gloriā apli⁹
diligebat maioritātē glorie sue
q̄ cognosci trinitatē diuinā. et
ideo cōtra caritatē et iusticiā ex-
istebat et contra racionē finalē
pp̄ter quā ab ipso deo creatus
existit intellectus et contra ma-
iore p̄fectionē possibilem volun-
tati ad diligendā trinitatē in
cogniciōe ab intellectu possibili.
Et volūtas enormis erat cōtra
rēgulā p quā infideles ad fidem

orthodoxa sūt multiplici? conū
tendi. Et dixit fidē in suo intel
ligē nō mortificari. s; in habitu
ēmanebat et poterat esse actu
supra id qđ intelligere poterat i
tellect? **H**ec et alia ptulit intel
lect? de iure suo. ptestans et ob
seruās memoria vtriq; dilectō
nē iudicare sup hīs obmīit et
soluere q̄stionē. **D**ixit tamē in
tellectu q; si vellet ascendē ad
tare et cōplari deum i sui essen
cia et etiā trinitatē q; sequerē
ipsū iuxta posse vnde illumina
cionē haberet. **C**ōfortat? est in
tellect? ascendē et ascendit di
cens volūtati q; sequerē ipsū
et q; nō ess; cōtra merita sua q̄
ppter hoc intelligē acq̄runt per
que merita volūtas acq̄rere po
test p̄miū diligēdo q; intellect?
de ipsius dei trinitate intelligit
Et ideo volūtas cōtricionē et de
uocionē habuit et secuta ē intel
lectū q; volūtati et memorie de
trinitate ptulit ista verba. **S**i
milior opacio quā sibi de? facē
potest est facere deum q; sibi in
bonitate infinita. eternitate et
ceteris dignitatibus adēque
tur. et q; ipse et opacio sua sint
tantummodo vnus de? habens
que sibi cōueniunt dignitates
Quod si a deo patre talis opera
cio ordinatur erit inimicus ma

ioritatis operis in dignitatib;
et neq; sibi volūtas. **E**t si deus
operacionem sibi simile produ
cere nequit essēcia et voluntate
q; opere maior est qđ est incon
ueniēs et contra diuinam volun
tatē et omnes etiā dignitates
qua cōtrarietate intellectus in
deo de necessitate opacionem si
bi equippeā intellexit in qua
trinitas designat. **E**t ideo sic al
loq̄tur voluntatē. **S**i tu volun
tas esses equa potēcia tuo vel
le. et velles orbem totalit possi
dere. incōtinēti cum velles eum
possidere posses vtriq; et habere
Quod si velle tuū ess; equalis ius
ticia tuo posse faceres equalē
operacionē ei q; erigit tue dig
nitas volūtatē. iusticie ac eti
am potestatis. **S**; q̄a tu nō es
equalis in potēcia et volūtate
eo q; lic; mundū velles habere
non tamē posses. nec haberes
equalē potēciam iusticie vel ius
ticiam potencie quā non habes
et i deo potes velle que si potes
habere. et iniuriā potes facere
eo q; est in te voluntas contra
iusticiam destina. **H**ac me
thaphora et alijs pluribus sig
nificabat intellectus voluntati
trinitatem diuinam. **Q**ue
voluntas intellectū dixit istud
satis sum

o[mn]ia ex h[is] q[ue] t[er]m[in]isti de sanc-
 ta t[ri]nit[ate] dei. s[ed] de p[er]cor[um] ut refe-
 ras in de i[n]carnat[i]o[n]e filij dei aliq[ui]d
 et q[ui]l[ite]r eam dilig[er]e possim p[er]
 tuu[m] itellig[er]e. q[uo]d si fecis exalta-
 bis meam animositat[em] in dili-
 gendo deu[m] et opa eius. **I**nuocat
 memoriã intellect[us] qua[m] p[er]catur
 ut memorari faciat volu[n]tatem
 methaphore sup[er]dicte q[ue] signifi-
 uerat t[ri]nitat[em]. **R**ã p[er] eand[em] me-
 thaphorã volu[n]tas i[n]carnacione[m]
 contem[plari] poteat qua[m] assu[m]psit
 in sancta maria matre virgine
 glorio[sa] domi[n]a nostra sup[er] o[mn]es
 mulieres alias b[eat]i[n]dicta. **E**xau-
 ditur a memoria p[er]cib[us] intell[ec]-
 tus. **E**auit itell[ec]t[us] i[n]carnat[i]o[n]e[m]
 passionem et r[es]urrex[it] domi-
 nostri ihu xpi p[er] h[anc] metha-
 phorã in h[is] v[er]bis. **S**ic est in
 se nobilis p[ri]ma causa q[ui] o[mn]is
 eius effect[us] maior[em] habet ape-
 titum ad ipsam q[uam] ad se. **R**ã ef-
 fect[us] maior[em] habet p[er]fectionem
 in sua causa q[uam] in se. et ideo ex
 g[ra]di effect[us] effect[us] imm[en]sis
 caritate hu[m]ilitate et iusticia cau-
 se p[ri]me aliq[ui]d effect[us] p[er]ticular[em]
 sue cause oportuit aduniri. ut
 appetit[us] possit p[er]fect[us] adimple-
 ri et ut v[er]mo maior et coordina-
 inter causam et effect[us] esse pos-
 sit et q[uo]d causa possit nobilitatem
 suam dignitat[em] designare et ple-

ni[us] r[ati]onare. **D**um itell[ec]t[us] h[anc]
 methaphorã et plures alias p[er]-
 ferebat. ymaginatio dixit q[uo]d
 si de[us] fuit i[n]carnat[us] t[un]c i[n] carne
 t[er]minu[m] habuit qua[m] assu[m]psit
 cu[m] et ea caro sit corpus finit[um]
 atq[ue] t[er]minat[um]. **Q**ua[m] q[ue]stion[em] sol-
 uit facit itell[ec]t[us] ymaginatio[n]i
 p[ro]f[er]ens hos s[er]m[one]s. **Y**magina-
 tio sepe turbastis et ab alijs co[n]-
 siderat[i]o[n]ib[us] t[er]raristis q[ui]a non e[st]
 vobis virtus ut in contem[plari]
 subtilit[er] de obiectis ymaginatu-
 ne ymaginatis. ne q[ui]l[ite]r ego et
 vos circa id[em] opus i[n]stitimus as-
 sumentes obiectu[m] aliq[ui]d sensua-
 le in q[ui] diu[er]s[im]ode opamur. vos
 ymaginatio obiectu[m] et ego intel-
 ligedo. **E**t q[ui]a alior[um] in ope v[er]b[is]
 su[m] significat q[uo]d tota mea virt[us]
 in vobis minime t[er]minat[ur]. **N**am
 si esset exister[et] e[qu]is in opere
 cu[m] v[er]tute opis vestri q[uo]d e[st] incon-
 ueniens. **N**amq[ue] contem[pl]o[rum] e[st]
 cognico[n]e[m] causar[um] reru[m] corpaliu[m]
 q[ue] p[er] vos in r[ep]resentant[ur] sub mis-
 sar[um] itell[ec]tualib[us] i[n] v[er]tute. **Q**u[ia] i[n]
 itell[ec]t[us] soluit q[ue]stion[em] p[er] metha-
 phorã sup[er]dictã allocuta volun-
 tas p[er]tulit ista v[er]ba. **L**eta con-
 solata su[m] in s[er]m[one]ib[us] intellectus
 fratris mei. **E**t si voluntas dei
 daret velle in p[er] q[uo]d subicer[et] ma-
 ximo corp[us] moerens p[ro]p[ter] laudare
 suos honores et p[ro]p[ter] p[re]dicaci-

onē sacte catholice fidei diligē
pmp̄ta sū **H**is auditis intellec
t⁹ affleuit osidens memoriam
obluisi passionis dñi nri ihu
xpi q̄ ē presētavit ī cruce occasi
onasse volūtātē ab plenāie dili
gendū q̄ nō dubitat tormenta
corpis et q̄ credat se obligatā
practicare q̄ memoria ē oblita
iq̄ntū n̄ credit volūtas q̄ divi
na volūtas sic magnā occasio
nē sibi dederit diligēdi. quā sū
bilacōe stulit vt h̄ḡficat p me
thaphoram supradictam.

Erat ī virgulto q̄dā intellec
t⁹ memoria et volūtas de
pfectione diuina inuicē osolātes
et inuicē alloquētes vt ascende
rēt q̄ possēt alci⁹ ad otēplādū
et adōndū pfectionē diuinā. ad
q̄d se tripliciter ordinauerēt p̄mo
sic **S**upponit volūtas p̄ fidē eē
deū h̄ntē pfectionē ī seipso et o
pib⁹ suis q̄ suppositio fuit vt in
tellect⁹ iqueret demonstracōnes
p̄ q̄s deū esse pbaret ī q̄ pbaci
one ad intelligendū exaltaretur
Dū intellect⁹ p̄ effectū p̄mā cau
sam iuestigabat. recolit memo
ria q̄ demonstratū ē ī libri p̄ncī
pio deū esse. et ideo dixit intellec
tui volūtas q̄ iqueret pfectionē
dei **Q**uā inq̄siuit intellect⁹ per
secundū modū q̄ est p̄ necessa

rias raciones dicēs verba hui⁹
intellect⁹ **N**amifestū est q̄ iste
secūd⁹ modus p̄ quē possum⁹
alci⁹ ascēdē ad pfectionē diui
nā otēplādū est q̄ h̄m⁹ h̄mī
lī in eadē actualitate opis que
in tres actualitates distincta sūt
scilicet itelligē. memorari. et di
ligē pfectionē dei p̄ necessāias
raciones **E**t ideo possum⁹ cleuare
intellectū meum. intelligo q̄
ad pfectionē venimus bene ope
rando. **Q**uod operari h̄ḡficat
in deo per operationē in bono
Quia perfectō sive operari bo
no infinito in magnitudine. et ce
mitate. habet defectum inq̄ntū
contrariat̄ concordancie. q̄d bo
num et operatio habent ī finita
te boni. magni. eterni et cetera
Et quia in deo perfectio sine o
pere non conuenit et contrario
sequatur necessario in deo esse
operari operationem boni. mag
ni. eterni et cetera. **S**i deus n̄
haberet operacōnē in seipso eo
q̄ perfectus est. ergo operare
tur ī effectū extrāseco eo q̄ im
pfectionem habet. et eius ope
ratio de influencia perfectiois
non de influencia operationis
procederet. ex quō inter diui
nam pfectionem et ei⁹ opera
tionē seq̄ret̄ differēciā repetiri
et hoc totum est inconueniens

quere intellectus? protulit ista verba
Inclinata omnis creatura perfectioni
sue sequitur suam regulam naturalem
quam appetit perfectionem diuinam
In qua perfectione diuina omnis per
ficiat creatura. Quare sequitur quod
operatio dei sit in deo maiore quam in
effectu. Alias haberet ipsa opera
ratio perfectionem in creaturis et non
in deo quod est inconueniens quod eleua
tur intellectus ad aliquid contemplandum
et ideo esse operationem operantis
et operatum in perfectione perfecte et
perfecte eternaliter et etiam infinite
alias non possit in deo intelligere
operis perfectionem. nec in eo per
fectio sine opere intelligi potest
esse. Recolit memoria et voluntas
diligent quod intellectus de me
moriam diuinam intelligebat et per
fectus est sic modus secundum orationem
omnis et contemplationis in omnibus
tribus potentibus supradictis quod per
fectione multiplicat voluntatis de
uocionem. virtutes contra vicia diligenter
de qua tractate virtutur voluntas
ad odienda vicia quod intellectus in
tellexit et fuit memoria recordata
Et omnes tres formauerunt
modum terciu orationis et contempla
tionis. culpas et vicia odiendo
Existentibus in temporibus diuersis
potentibus anime sub predicto modo
triplici contemplandi. quod intellectus
voluntas quoniam erit tempus in quo

erit perfecta in deum deuocione. dili
gendo etiam et fruendo. cum deus
in seipso perfectionem dederit maio
rem quam a suo creatore possit recipere
creatura quam perfectionem existere o
portuit ut prima causa effectui
perfectissime reuelaret actum dig
nitatum suarum. **E**t ut maiore perfectio
sequeret quam potest recipi in cau
sa effeetu vna persona cum ea. **R**es
pondit intellectus quod in deordinati
one per oblivionem et ignoranciam co
tingente deuocione annullat. **E**t cum
sint diuersae secte dubitates in
fide non erit mundo perfectio quod ad
hoc deuocione magna sit a deo quod
mores non dubitent nec quicquam
labor alius euerit propter dandam
noticiam perfectionis diuine. **E**t sic
vnde est tantum deus tractemur quod
ipse cognoscat. et amet et ei ser
uiat in fide catholica solum. **F**ini
tis secundum omnes intellectus. recoluit
memoria finis propter quem deus cre
auit ipsum mundum scilicet ut
esset cognitio et dilectio. **E**t ideo
protulit voluntati quod oportebat
mundum ad eum finem peruenire
propter quem creauit ipsum deus
Alias non esset perfectio diuini
operis et hoc contra finem existet
propter quem creatus existit mun
dus ipse. **E**x hoc quod memoria
dixit suspirauit voluntas et ait
O quam beati sunt omnes tractantes

quomodo mundus eam pertingat perfectio-
nes propter quam finaliter est creatus et
quod cessaret de perditione plurimorum
animarum quae in ignem eternum pervenerunt
ignoscant propter defectum hominum qui
non ostendunt veritatem per necessa-
rias rationes quomodo debeant in sancta
fide catholica deum diligere et ama-
re. Omnes tres diutino fleuerunt
propter dampnum quod sequitur ex ig-
norantia et propter devocionis mortifi-
cationem. Memoria consolatur quia nihil
est posse suo ad tractandum quod de-
fuit cognoscere et dilectio memorando
sanctam trinitatem dei incarnationem
et passionem domini nostri. Dixit ta-
men voluntas quod nemo debebat con-
solari usque esset perfectio desiderium
consecutum licet faceret posse
suum. Talis namque consolatio in de-
fectu amoris et devocionis existit.
Et dixit ideo intellectus quod bene
et bene in se et in se adoraret et
contemplarent deum in dignitatibus
suis secundum tres maneribus super-
dictas et in eis strictio et devocione
persisteret usque deus prebeat
mundo complementum ad quod ipsum cre-
avit perfectio dei.

De gloria si intelligebat in
intellectus quod magnitudo me-
lius convenit cum gloria quam paupertas
et ideo voluntas naturaliter diligit
plius maiorem gloriam quam minorem
qui maior amor perveniebat de

maioze concordancia que est in maiori-
tate et gloria quam in minoritate
et gloria et dum intellectus secundum
hunc modum consideraret. recoluit
memoria de summa elevatione intel-
lectus ad intelligendum pluralita-
tem personarum in deo que significatur
in concordancia glorie et maiori-
tatis. **R**atione pluralitate non possit glo-
ria cum maiori tate quam cum minori-
tate melius convenire. nec in volun-
tate esse ponere entitatem natu-
ralem que potius diligeret maiorem
gloriam quam minorem. Intellectus in-
terrogavit voluntas si volens et
diligens suum effectum deus multi-
plicabat per suum effectum gloriam
in seipso. Respondit intellectus dicens quod
in voluntate divina erat tanta glo-
ria per generationem et processio-
nem infinitam in omnibus digni-
tatis dei quod non erat possibilis
multiplicatio glorie in eodem.
Et quia gaudet divina voluntas
in omnibus operibus suis nam sine
iusticia nichil facit oportet quod
habeat sui operis gloriam in ef-
fectu. Sed quia operatio intrinseca est in-
finita non potest in multiplicacione
per gloriam finiti effectus sua glo-
ria alterari que siquidem multi-
plicacio foret si in essentia divini
non esset operatio intrinseca infinite glorie
in voluntate magnitudinis et. **R**ecolens
memoria que dicebat intellectus

memorauit q̄ de⁹ creauit inē
sam gloriā in aīa ihu xpi intē
des esse in vna psona sua natu
ra humanā cū natura filij dei. et
ideo est nimis cōgratulata volū
tas dicēs q̄ oīs alia gloria cre
ata nō sic existit immensa sic ī
actu aīe ihu xpi q̄ intēdit et di
ligit aduniri nature diuīe ⁊ ex
eo q̄ memoria recolēbat et vo
luntas dicebat. intellect⁹ intel
lexit q̄ secūdu cōcordāciā mag
nitudinis diuīe bonitatis. eter
nitatis. et potestatis quā hnt
in gloria geneāciōis et p̄cessio
nis. oportebat q̄ crearet deus
sic altā gloriā. et sic magnā in
bonitate. et nitate ⁊c. q̄ excede
ret oēs alias glorias creatas
Post hec verba r̄coluit memo
ria. q̄ summa ē gloria domine
nostre beate marie memorētis
se esse matrē gl̄ ossimī domi
nostri ihu xpi. ⁊ quesuit intel
lectū p̄ quem modū potest de⁹
plus multiplicare gloriā in cre
atura **R**edit intellect⁹ dicēs
Per assūptiōē dei quī sibi iu
uat creaturā. **N**ā sic in hoīe ac
tus volūtatis esse potuit nobi
lior q̄ in aliq̄ creatura besciarū
sic etiā in bonitate. magnitudie
potestate ⁊c. deo potuit eē mlt̄
tiplicior gloria creata q̄ ī a
liq̄ re. ⁊ si posse dei ⁊ velle nō

haberēt p̄fectionē ascēdendū in
p̄fectionē in eo ī quo gloria cre
ata potest habere maiorē. ep̄s
tūt contra bonitātē et magnitu
dinē īfinitā dei **D**icebat siq̄dē
intellect⁹ memorie ⁊ etiā volū
tati q̄ qn̄ q̄s habebat vanam
gloriā in aliquā bonitātē. ipsa
vana gloria methaphora ep̄s
tebat q̄ recolere deb; homo q̄
oīs bona opacō est a deo **R**es
pōdit memoria dicēs q̄ qn̄ ho
mini est ira ipsa ira est metha
phora q̄ homo debet eē factori
pacific⁹ ⁊ deuot⁹ **Q**uerit volū
tas q̄re est ordinacō sup̄dicta
Redit intellect⁹ dicēs q̄ ad hoc
q̄ ita homo meritiū augetet per
q̄d in paradiso haberet gloriā
ampliorē **C**ontēplac̄ intellectus
altimode in gloriā paradisi vt
eam volūtas nimū affectaret
et memoria r̄colit immense pe
nas grauiſſias īfernales vt ti
meret volūtas **E**t est q̄stio si vo
lūtas plus se īclinat ad deſide
randū an timendū. soluit q̄sti
onē intellect⁹ intelligēs volunta
tem maiorē ī suo actu ep̄s cū
diligit gloriā dei q̄ ī timore pe
narū īfernaliū. **I**ntellect⁹ ep̄s
tebat ocios⁹. a volūtate fuit q̄
uissie reprehens⁹. ipsam nāq;
stutem dei p̄fecte diligere non
valebat q̄dū ep̄sisteret ocios⁹

Cōtriciōnem habuit intellectus
et eleuat⁹ ē v̄tutē dei q̄nq; mo
dis altissime cōtemplari **Q**uorū
p̄mus ē de actualitate v̄tutis ī
trinseca quā diuine v̄tutes h̄nt
ī seīphis. **S**ecūdus ē de v̄tute
maioze quā creatura a creatore
suo recipere potest. **T**erci⁹ est de
v̄tute q̄ bonū opando acq̄ritur
et vicia euītādo. **Q**uartus ē de
v̄tute miraculosa q̄ sup̄ cursum
nature opacio q̄dem ē. **Q**uintus
est de v̄tute naturali q̄ secūdu
cursū naturalē existit ī creatura.
Per p̄mū modū trinitas desig
nat⁹. p̄ secūdu i carnatio. p̄ t̄ciū
paradisus. p̄ quartū septē sac̄
mēta eccl̄iastica. p̄ quintū opa
cō naturalis. **I**sta p̄ncipia quīq;
sūt vniūsa p̄ncipiorū p̄ncipia
v̄tutis oīm alioz. **I**ncipit intellec
t⁹ ī p̄ma manerie cōtemplari p̄fe
ct̄s hos s̄mones. **O** glorioza et
immēsa v̄t⁹ diuina int̄ et̄tate
v̄tūz et actualitate differēcia nō
existit. **E**t q̄a vs estis v̄t⁹ idē
ī effēcia cū bonitate. magnitudi
ne. et̄nitate etc. **O**portet q̄ nos
t̄re act⁹ sit idem cum actu boni
tatis magnitudis. et̄nitate
et cetera. et ideo oportet q̄ vos
sitis virtuosū operans faciens
virtutē. **V**irtuosum equale si
bi ī virtute virtuosō per totam
bonitate que est bonum. et per

totam magitudinē que ē mag
num. et per totam et̄nitate
que est eternū et cetera. **N**am
sicut sol per virtutē suam non
cessat ab actu illuminādi. nec
ignis ab actu calefacēdi. nec
angel⁹ ab actu intelligēdi sic
vestra virtutis actualitas non
cessat ab infinito actu operādi
in dignitatib⁹ sup̄dictis. **P**ost
hec verba dixit intellect⁹ q̄ si
oppositū virtutis qd̄ est; indif
feritū existēs corruptibile exis
teret sine generacōe oportet q̄
in p̄uacōne deueniret actuali
tas corruptibilis per quā oppo
sitū v̄tutis deueniret ī p̄uaci
ōne. **V**nde cū intellect⁹ habeat o
fideācōez; intellexit. sciuitq; ī ac
tu v̄tutis diuine opacōne sine
corruptōe existere. ad hoc vt p̄
fecō act⁹ emociōe sit a p̄uacōe
p̄ oēs v̄tutes di. **I**n alioz gra
du q̄ est; eleuat⁹ est intellectus
ad intelligēdu actualitate diui
ne v̄tutis. et dixit q̄ intellectua
litas āgeli habz actū intelligen
di cū intelligit. **V**n̄ cū āgel⁹ seip
sū intelligit et suū intelligē sit de
et̄tate sua et in āgelo sit volun
tas et act⁹ volūtatis q̄ n̄ diuisi
cāt cū intellectu et intelligē iso ac
t⁹ intelligēdi in āgelo non ē sic
magn⁹ h̄c et̄tas et effēcia ei⁹
Et si angelus seipsū intelligēs

adeq̄ret in v̄tute actū ītelligē
di sibi p̄p̄i. seq̄tur q̄ act⁹ opera
ret et faceret aliū angelū eqlē
sibi in ītellectu ⁊ volūtatē. ⁊ in
actu ītelligēdi et volēdi. et in
entitate essēcia ⁊ substācia ⁊ na
tura āgeli. **V**ñ cū diuine v̄tutis
fit act⁹ eqlis v̄tuti in bonitate
magnitudie ⁊c. ⁊ fit essēcie en
titati ⁊ substācie diuine. seq̄tur
de necessitate q̄ act⁹ v̄tutis in
deo faciet deū ⁊ oīa p̄tinencia
deo. **A**lias est; minoritas in ac
tu v̄tutis ⁊ v̄t⁹ haberet possi
bilitatē maiorē q̄ actualitatē
q̄ est inōueniēs. **S**ic dū intel
lectus p̄ actū v̄tutis dignitati
bus sup̄dictis cōtemplabat v̄r
tutē patrnam ⁊ filialē. recoluit
memoria q̄ oport; filiū habere
actū vnde egrediat̄ actus q̄ fit
deus q̄ actus fit v̄tute virtuate
p̄ omnē bonitatē et actus suus
bonificare. et p̄ omnē magnitu
dinē ⁊ magnificare ⁊c. **A**lias fi
li⁹ non est; similis nec eqlis in
actu v̄tuoso actui patrnali. **C**ū
q; memorauit memoria actum
filialē. volūtas dilexit actum
sp̄ritualē p̄cedentē v̄tuantem
et ex̄centē v̄tutem in īfinitate
bonitatis ⁊ magnitudis ⁊ mag
nificātis ⁊c. **E**t ī essēcia īfinita
v̄tutem virtuantē īfinitē in bo
nitate bonificatē ⁊c. **E**t ideo q̄a

recoluit memoria ⁊ diligebat vo
lūtas. ītellepit ītellect⁹ summe
distinctā v̄tutem actus p̄sona
lis in tribus p̄sonis diuinis. et
ad honorē sancte t̄nitatis pro
tulit hos f̄mōes. **C**ōdicōnes q̄
sūt inter v̄tutem dei et animā
ītellectiuā plurime sūt. **I**nter
q̄s est hoc q̄ in deo oport; esse
maiorē v̄tutem q̄ ego intelli
gere possū. et oport; in eo esse
illā v̄tutem q̄ ego sū ad intelli
gendū v̄tuosior. ⁊ que nō possū
intelligē maiorē actum v̄tutis
q̄ v̄tutis h̄ntis actū gignendi
deū ⁊ p̄ducēdi deum. ⁊ oportet
illam v̄tutem fore in deo. et q̄
fit actualior ibi q̄ intelligere
possū. **A**lias est; in me maior
intelligēdi actualitas q̄ in deo
actualitas v̄tutis. ⁊ magitudo
virtutis ī bonitate c̄mitate ⁊c
discōueniret cū potestate sapi
encia. ⁊ cōueniret cū malo. mi
noritate ⁊c. **T**antū placebat
volūtatē q̄ intellect⁹ significa
bat de t̄nitate diuina q̄ ab ei⁹
cōtemplacōe nō poteāt deuiare
⁊ ideo dixit q̄ ignis habet ma
iorē potenciā calefaciēdi q̄ ac
t⁹ sui calorē cū fit aq̄ st̄raria
actū ignis in subiecto igneo
califaciente ⁊ ideo maior virt⁹
calorisq̄ nō potest tot⁹ ingredi
actualitatē ē elem̄tū simplex p̄

quod designat quod actus virtutis di-
uine infinite est necessario equalis
in bonitate bonificare cum virtute in-
finita in essentia per omnes dignitates
essencie. Actui namque diuine virtu-
tis nichil est istere potest. **Op**o-
t; ergo ut potestas diuina pos-
sit sibi esse equalis ut sua actua-
litas sit equalis sibi similit in virtu-
te. **R**ecoluit memoria secundum
modum virtutis ut intellectus dice-
ret ista verba. **M**aioritas plus con-
uenit cum infinita virtute quam cum fi-
nita. et ideo maior virtus quam
potest deus creare. donata est infi-
nitas virtutes in omnibus dignitatibus
dei. **V**n si deus odiret maiorem vir-
tute quam potest tribuere creature
esset; virtus sua contraria actui bo-
nitatis. et mitatis. magnitudinis
et cetera. quod est inconueniens quo
significat incarnationis filii dei in
qua virtus creata ascendit ad ma-
iorem maioritatem virtutis que reci-
pi potest. **T**unc placuit voluntati
quod intellectus significabat de incarna-
tione dei quod tota cognitio sua erat
laudes reddere summo deo. **S**ed
mortalitatem ymaginatio volun-
tatem dicens intellectum quod ex dic-
tis suis sequebatur deum fuisse in mul-
tis hominibus infinitis numero incar-
natum ut eorum virtus possit in deo
amplius exaltari. **S**ed intellectus
prouinciam velle suum dicens

quod si una creatura videret deo quod
plures superflueret adunam. **A**li-
as sequeretur defectus virtutis in deo
cum dare tantum vni creature sicut
pluribus non valeret. **I**n hoc modo
virtutis confidebat intellectus quod
virtus est propinquior quam substantia. et
quod actus virtutis est propinquior operi
quam virtus. et operatio est propinquior fi-
nali cause quam actus virtutis. et ideo
recoluit memoria quod incarnatio et
passio domini ihesu christi sunt causa
hominis ad habendum fortiter virtu-
tes septem in actu contra septem vi-
cia maiorilia ut opus virtutis se-
quatur finem propter quem est ho-
mo creatus. et occasionat ad
cognoscendum et diligendum deum
In quarta manerie virtutis que
sunt voluntas intellectum si erat
ei actus intelligendi. **I**ntellec-
tus respondit quod in ea manerie in-
telligebat adiutus dignitatibus
dei que illam virtutem supra ar-
sum nature faciunt. sed in quinto
modo quartum intelligere non va-
lebat. quia quartus eleuacio
est ad intelligendum actualitatem
quam habet deus supra arsum na-
ture miracula in septem sacramen-
tis ecclesiasticis et aliis simili-
bus operando. ex quo designatur
actualitas virtutis excellens quam
habet deus supra naturam in
dignitatibus suis.

Recoluit memoria q̄ magna est v̄tus quā de⁹ posuit in āgelis diligēdo ⁊ intelligēdo et cum animalib⁹ ⁊ q̄ magna ē v̄tus in sup̄celestib⁹ corpib⁹ et in elementis. ⁊ v̄bis. herbis. ⁊ lapidib⁹. ⁊ in rebo oib⁹ cursū sequētib⁹ naturalē. ⁊ v̄lūtas diligit excellēte virtutē dei que tot et tātas virtutes creauit ⁊ intellect⁹ v̄lūit eleuari ad cōtēplanbū diuinā virtutē. vt virtutes create significēt ipsam. **S** memoria r̄coluit q̄ intellect⁹ habet tractare de libro q̄ est de actualitate diuinā dignitatū ⁊ ideo dixit intellectū q̄ fineret. istū librū habebat ad gloriā dei.

Incipit p̄log⁹ sup̄ tractatū libri q̄ vocat̄ floriger⁹ cōpositi et cōpilati ex plerisq; libris beati et p̄cipui doctoris ac venerabilis p̄ris augustini

Quorūdam librorū gloriofi et incomparabilis doctoris Augustini tractatus pauciores vt pigri lectores et imbecillitatis sarcina grauari. ex eiusdem beatissimi p̄ris dīctorū tōtētib⁹ sentētiis q̄sdam singularitate dignissimas ī vno volumine ad vnare curuimus. At si lector sentētiarū diuersitate hebetat⁹ extrauerit. em̄n⁹ ouerta ē obtine⁹ ibiq; sigularū titulos

sentētiarū in q̄ scilicet libro. sermone. tractatu. vel epl̄a sentētiā subsequente inueniat. p̄mo repiet ānotatos. ne videlicet interrupte et inordinate materie q̄ntulacūq; discordia nobilitatem opis cōfundere videat̄. **I**n hoc igit̄ libello p̄mo de eo q̄ de⁹ est agit̄. **D**omū vero a fundamēto cōfessiois p̄ virtutū grad⁹ vsq; ad sūmā virtutē q̄ v̄ta eīna est opus omne p̄tingit. **E**t q̄d oī homī ad dirigēdas vias iusticie. ⁊ ad solaciū sp̄s sancti. ad efcaciū virtutū et odiū vicioꝝ ad amorē dei et contemptū mūdi ad v̄bo s̄da etiā illa ad q̄ p̄dicātas intencō diuigi possit ⁊ debeat. et q̄ marie p̄ futuū putam⁹ hūc ego librū florigerū appellam⁹.

Incipit ergo tractat⁹ lib̄ q̄ appellat̄ floriger⁹. Ex plerisq; libris beati augusti cōpilati

DA n̄ dñe scire ⁊ intelligere q̄s sis ⁊ q̄d est q̄ amo cū amo deū meum. **Q**uis es dñe de⁹ meus. **Q**uis es dñe. **Q**uis es. dic michi p̄ miseraciones tuas dñe deus meus q̄s sis. **I**ntrogavi terram et dixit michi. non sū de⁹ tu⁹ et q̄cumq; in ea sūt idē cōfessa sūt. **I**ntrogavi ⁊ abissos ⁊ rep̄

alia aiaz viay et responderunt
no sum⁹ de⁹ tuus **Q**uere super
nos **I**ntrogauit celū. lunā. stel
las. aurasq; flabiles. et inq̄t v
mius aer cū icolis suis no sum
de⁹ tuus **E**t dixi oib; q̄ circum
stāt fores carnis mee dicite m̄
de deo meo q̄ no estis vs. dici
te m̄ de illo aliq̄b; **E**t exclama
uerūt maḡi voce. ipse fecit nos
Introgatō mea intencō mea et
respōsio spēs eoz **E**t dixi me
ad me. **E**t q̄ppe renūciabant m̄.
oēs nūcū corpales de respōsio
nib; celi et terre et oīm q̄ in eis
sūt dicentiū no sum⁹ de⁹ tuus
Quere sup nos **A**mmonitus
ergo redire ad meipsū. itraui i
itima mea duce te et potui qm̄
fact⁹ es adiutor me⁹ et itraui et
vidi qualicūq; oculo aīe mee
sup eundē oculū aīe mee. super
mentē meā lumen dñi incommu
tabile q̄ tu es. **Q**ui nouit veri
tate nouit eū et q̄ nouit eum no
uit et̄nitate. **C**aritas nouit eū
Detna veritas et vera caritas et
cara et̄nitas tu es de⁹ me⁹ tibi
suspiro die ac nocte **D**edificās
caritas a fūdamento huilitatis
q̄d est xp̄s ihs **D**era tu et sum
ma suauitas omī suauitate dul
cior h̄ no carni et sanḡni. omī lu
ce clarior. omni secreto interior
omī honore sublimior h̄ n̄ subli

mib; in se. **O** lumen verū **D** lu
mē edificās. **I**psa est lux. vita
est et alia no est. et vnde omēs
q̄ vident et amāt eam. hoc est
q̄ amo cum amo deū meū. **V**bi
fulget aīe mee q̄d no capit loc⁹
Vbi sonat q̄d no capit tempus
Vbi olet q̄d no spargit flatus
Vbi sapit q̄d no minuit edaci
tas. **V**bi heret q̄d n̄ diuellit sa
cietas **D**ie est itaq; deus quem
nulla attingit opinio quia incom
prehensibilis est. **Q**ui bonis et
malis essentia ecia cū lapidib;
vita seminalē cū arborib;. vita
sensuale ecia cum pecorib;. **V**i
tam intellectualē cū solis angelis
dedit **A** q̄ est oīs modus omīs
spes. omnis ordo. a q̄ est mēsu
ra. numerus pōdus **A** quo sunt
omnia semina formaz. forme
seminū mot⁹ seminū atq; for
maz. ipse autē forma quedam
forma n̄ formata. **S**z forma
oīm formaz. forma incommu
tabilis sine lapsu. sine defectu. sū
tēpe. sine loco. superas oīa. emi
nēs oīb;. et fūdamentū q̄d dā i q̄
fuit. et fastigiū sub q̄ sit de⁹ qui
nescit aliq̄n m̄tiri et qui potest
facere quicquid vult quia om
nipotens est. et implet omnia
q̄ p̄mittit q̄a verax ē **Q**ui mū
dum quem sūma sapiēcia fecit
summa benignitate conseruat

Qui aīe rationali dedit memo-
riam. sensū. appetitū. ratiōnali
autē insup mentē. itelligenciā
voluntatē Qui mūdi hui⁹ velo-
cissimū atq; violentissimū ig-
nem p̄ imense īnsure tempam
to ⁊ creauit ⁊ rēgit. Qui solem
fecit clarissimū luminum. ei qz
vim cōgruā ⁊ motū dedit Qui
lune statuit modū suū. Qui
vias celestes atq; trestres lo-
coꝝ mutacōibz p̄bet. Qui t̄ram
fundat atq; fecūdat Qui natu-
ris a se creatis ⁊ mouēdi atq;
substēdi iūcia sine q̄ substituit
Qui vniuersorū causas habet
nouit atq; disponit Qui non
solū celum ⁊ terrā nec solū āge-
lum ⁊ hominē s̄ nec epigū ani-
mātis viscera. nec auis pennu-
lā. nec herbe flosculū. nec arbo-
ris foliū sine suaz p̄cium cōue-
niēcia ⁊ q̄dam veluti pace dere-
liq̄t Igit̄ hec oīa agit atq; fa-
cit vn⁹ verus de⁹ id est vbiq;
tot⁹. nullis īclusus locis. nullis
ī viciis alligat⁹. ī nullas par-
tes sectibilis. ex nulla pte mu-
tabilis. implēs celū ⁊ terrā pre-
senti potēcia. non īdigente na-
tura Ipse tempa mouēs tempa-
lit̄ nō mouet. nec aliū faciēda
nouit q̄ facta. Nec mouere de-
bet qd̄ cū sit inuisibilis sepe vi-
sibilis patribus apparuisse me-

morat̄ sic enim sonus q̄ audiē
sentēcia ī silencio itelligēcie cō-
stituta nō est hoc q̄ ipsa ita et
spectes q̄ visus de⁹ in natura ī-
uisibili cōstitūt⁹ nō erat q̄ ipse
verūtam̄ in eadē specie ipse vi-
debat̄ sicut illa sentēcia q̄ a so-
no vocis auditur. homo itaq;
ita creatus est vt p̄ id qd̄ in eo
p̄cellit attingit id qd̄ cūcta pre-
cellit id est vnū verū optimum
deū rez omnīū actorē. veritatis
illustratorē hitacōis largitorē
sine quo natura nulla subsistit
nulla doctrina instruit. nullus
vs⁹ expedit Ipse querat̄ ergo
vbi nobis diserta sūt oīa ipse
cernat̄ vbi nobis certa sūt oīa
Ipse diligatur vbi nobis recta
sūt oīa. Per ratiōne exceptis
p̄phetiis vocibz mund⁹ ipse or-
dinatissima sua mobilitate atq;
mutabilitate ⁊ visibiliū omnīū
pulcherrima specie quodāmo ta-
citus ⁊ factū se esse ⁊ nō nisi a
deo ineffabiliter atq; inuisibiliter
magno ⁊ ineffabiliter atq; inuisi-
bilit̄ pulchro fieri se potuisse p̄-
clamat. Inuisibilia enim p̄ ea
q̄ facta sūt itellecta cōspiciuntur
q̄a sapiēs vita q̄ fecit mundum
cōtemplato mūdo itelligit̄ In-
terroga mūdi cōnatū. celi ful-
gorē. disposicōne sydez. solem
diem efficientē. lunā noctis so-

lacuū **I**ntroga terrā fructuosā
herbis et lignis aialibz plenā
hoibz exornatā **I**ntroga aerē
quātis volatilibz vigeat **I**ntroga
mare quātis natatilibz plenū ē
Introga oīa et vide si n̄ specie
sua tāq̄ voce tibi respondēt de?
fecit nos. ex p̄petuitate igitur
creature intelligitur obitor eter
nū. ex magnitudine oīpotens. ex
ordine et dispositōe sapiēs. ex
gubernacōne bonus. itaqz intel
ligam⁹ deum quātum possumus
sine q̄litate bonum. sine quā tita
te magnū. sine indigētia crea
torē. sine situ p̄sidentē. sine ha
bitu omīa continentē. sine loco
vbiqz totū. sine tempore sempi
ternū. sine vlla sui mutacione
mutabilia facientē. nichilqz pa
cientē. **O** optime oīpotentissime
misericordissime et iustissime se
cretissime et p̄sentissime. pulchri
me et fortissime. stabilis et incō
prehēnsibilis. immutabilis mu
tās oīa **N**ūq̄ nou⁹. numq̄ ve
tus. inouās oīa et i vetustate p̄
ducēs sup̄bos et nesciūt. **S**ēp
agēs semp̄ quiet⁹. colligēs et n̄
egēs. portās et implens et p̄te
gēs. creans nutriēs. et p̄fici
ēs querēs cum nichil desit tibi
Amas nec estuas. zelas et se
cur⁹ es **P**enitet te et nō doles
Interis et tranq̄ll⁹ es. opera

mutas nec mutas consiliū **R**e
cipis quod inuenis. et numq̄
amisti // **N**umq̄ inops et gau
des luctis. // **N**umq̄ auarus
et vsuras epigis **S**uper eroga
tur tibi vt debeas et quis habz
quicquid n̄ tuum. **R**eddis debi
ta nulli debēs. donās debita nic
hil perdes. et quid dicim⁹ de?
meus. vita mea. dulcedo mea
sācta. **A**ut quid dicit aliquis
cū de te dicit **E**t ne tacentibz de
te qm̄ loq̄ces muti sunt **D.** *confessione*

Iudicium operū bonorū est
confessio operū malorum
O si agnoscere velis structurā
ciuitatis iude et esse lapis viu⁹
vt intres in ea. **E**dificat nūc ci
uitas iude de confessione humili
tatis. **E**dificant ciuitates iude
vt foris ab eis superbi remane
ant qui confiteri erubescūt **S**;
non vicia tua dehonestari. non
vis tibi tuipse ostendi. vt cum
deformem te vides reformato
rem dehdere. eiqz supplices ne
in ea remaneas feditate **T**uum
quippe viciū est qd̄ malum est
Nā si corrigi humiliari p̄ confes
sionē velles vt te reformaret
in melius reformatore tuū pro
picium inuenires. **Q**uid times
confiteri. **I**d qd̄ p̄ confessionem
scio minus scio q̄ id qd̄ nescio
Si confiteri erubescis peccator sū

hic et tu. homo sum. humanum nichil
a me alienum puto. **C**onfiteri ergo
homo homini. peccator homo
hominum peccatori. **E**lige quod vis si
non confessus latet inconfessus damp-
naberis. **C**onfiteri times quod non con-
fiteri potes esse confitebor. **A**d
hoc enim deus erigit confessio-
nem ut liberet humilem. **A**d hoc
dampnat non confitentem ut puniat
supbium. **E**rgo tristis esto antequam
confitearis. confessus exulta. quia
iam sanaris. **G**audet iudicibus
qui timeant iudicatum. **I**psa enim
iudex eius. protector eius. prouidet
enim et prouenit fati eius in confes-
sione. propter quem et pro qua confessio
est ager causam eius. et defensor.
est penitentis et peccator venie con-
fitebitur. **C**onfessio ergo ambula-
securus et exulta in via. noli time-
iudicem. adiutor tuus iudex tu-
us. **A**ntequam esses confessus iuuenis-
ti saluatore. impium te quiuit ut
redimeret. redemptum deserat ut
prodat. **P**roinde quod utilis sit et ne-
cesse in sancta ecclesia penitente
sicut medicina facillime illi utique
intelligunt quod se homines esse me-
minerunt. **E**st autem quodam confusio
temporalis utilis perturbatio ani-
mi respicietis peccata sua respectio-
ne horrentis. horrore erubescen-
tis et erubescendo corrigentis. **E**t
notandum si quando forte quam per-

in mare seculi nauigamus. **I**trat aqua
pro minutissimas riuulas ad senti-
nam exbauitiam. eam pro confessione
ne plus intendo accumulatum faciat
et nauem mergat. hoc enim facit
sentina neglecta quod fluuus irru-
ens. et ideo dico minuta pecca-
ta si negligantur occidunt. quibus
enim singula minuta peccata a-
nimam letali vulnere feriunt sicut
adulterium vel homicidium. vel ce-
tera huiusmodi. tamen simul ag-
gregata facile quo plura sunt
necant. aut nostrum decem ut exter-
minat. et ab illis sponsum forma
sponsum castissimis amplexibus se-
parat nisi medicamento cotidiana
no penitentie differant. *D. Luttoni*

Quoniam animam tuam lectio mi-
hi diuinis. parabunt enim
tibi mensam spirituale. dilectio enim
diuinorum eloquorum dulce est pa-
lato cordis. et dum cum audita
te precipue vale est si contineat.
Orationibus mudamur. lectioibus
instruimur. utrumque bonum est si li-
ceat. melius est orare quam legere.
In lectioibus cognoscimus quid
agere debeamus. **I**n orationibus ea de-
recipimus quod postulamus. **I**gitur in
hac luce presentia nichil puto iocun-
dum. **F**auulo scripturarum quod omnia
mella superantur. homo itaque ti-
mens deum voluntate eius in scrip-
turis sanctis diligenter inquirat et

ne amet etamina pietate man
suescat **E**t q̄dem sc̄az sc̄pturaz
whuptas allegoricis tegmibz
iuoluta ē. vt desideret ardēcius
nudet q; iocūdi? **E**t notādū q̄
vbi de re obscurissia disputat n̄
adiuantibz diuinarū sc̄pturaz
certis claris documtis. cohibē
se debet humana p̄sumptō. sine
dispendio enī promissē salutis
multa possūt ignōri. **S**crutā
de tam sunt diuine sc̄pture nec
eaz sup̄ficie debem⁹ esse otenti
q̄ ad ex̄tacionē nostrā ita mo
dificate sunt vt ap̄cius se pene
trari velit **M**od⁹ autē dicēdi q̄
sc̄a sc̄ptura otērit q̄uis om̄ibz
accessibilis sit. q̄uis paucissi
mis penetrabil. p̄ ea tam que
ap̄te cōtinet q̄si amic⁹ familia
ris fratri suo ad cor loquit̄ in
doctoz p̄ ea vero q̄ in misterijs
occultat ī ipso eloq̄o sup̄bo non
audet accedē mēs tardiuscula
et ierudita. q̄si paup ad diuitē
hic omēs inuitat humili smōe
q̄s n̄ solū maifesta pascit s; eti
am secreta ex̄ceat v̄ditate. hoc
ī p̄ap̄tu q̄s ī absconditis h̄is. s;
ne apta fastidiant eadē tursus
opa desiderant. desiderata q̄dā
mō enouant. enouata suauit̄ t̄
mināt h̄is salubrit̄ et p̄ua cor
rigūt et p̄ua nutriunt et maḡn̄
habilitatur ingenia. **I**lle huic

doctrīne inimic⁹ est anim⁹ qui
vel erūdō eam nescit esse salu
berimā vel odit egrotando me
dicina. **P**roinde notandū est
q̄s bonorū ingemiorū in signis ē
in ydoles in verbis v̄rum ama
re non v̄ba. postremo oferam⁹
cum fratribz nostris q̄ ab estu
seculi vniūt fatigati alloq̄mur
eos cōsolemur. exhortem⁹. edi
ficem⁹ ī eis si quid in vita eoz
p̄ suo gradu deesse perspiciam⁹
talia opera si non facim⁹ pericu
lose a domio ipsa spiritalia ali
menta suscipim⁹ **A**ttēdite dul
cissima uiscēa corporis xp̄i vbi
q; nobis inuūt deus et ad itel
lectum vocat p̄uū studiū cari
tatis. psalmista dicit. misericor
dia eius preueniet me et miseri
cordia eius subsequētur me. **N**ol
lentem preuenit vt velit **N**olle
tem subsequitur ne frustra velit
Elamem⁹ igitur ad eum vt re
dimat nos ab om̄i iniquitate ad
iuuando per graciā ad faciendā
iusticiam **N**emo sibi ydoneus
est ad salutem **N**emo o homo
per te es. deum inuoca. **E**cce
propter peccata tua suppliciu
tibi debetur. **C**um vero p̄miū ve
nerit sua dona coronabit non
merita tua. **N**on ergo dñe me
ritis meis suppliciu reddisti s;
graciā gr̄tis imperisti **D**ebeba

tur pena est reddita gēa **D**e
lebaē gehenna reddita est vita
etna. **V**t qđ ergo gloriez de
vitiis meis. **O** dñe p te sū fic
mus. ex te sū firmus qm̄ firma
mentū meū et refugiu meū es tu
Vt ergo hā firmus ex te sicuti
fuerō iheratus in me refugia
ad te. **I**git̄ qđiu portas tēnū
vas in q̄ thesaur⁹ dei est aliqđ
de ipso vase fictili formidādu
est. **V**bi enī ē hūana fragilitas
Vbi ē adhuc tēna captiuitas.
Ipsē nos facit p̄secrare ī bono
q̄ facit bonos. **N**ouit deus q̄ cre
at et q̄le fit p̄ eius volūtate et q̄
le fit p̄ p̄am volūtate. **N**ouit
deus et ordinauit om̄ia. **V**t ali
qđ sit homo cōuertit se ad eū
a q̄ creat⁹ est. a quo rēcedendo
frigescit. **A**d quē accedendo fer
uescit. **A** quo enī habet vt sit
ab illo habet vt ei bene sit. **D**e⁹
enim bonus nullo idigens bono
ipse est sūmum bonū. **V**t ergo
sim⁹ boni deo indigem⁹ q̄a ab
ipso est omē bonū. **C**ōstat ergo
q̄a si ipse est beatitudo n̄ra nil e
rit rēcedēti ab illo nisi miseria.
Cor nostrū ager est domini.
ergo excolam⁹ illū celest
ibus disciplinis et alta radice de
sica abscidam⁹ virgulta spina
rū ne diuini vbi semina suffo
care valeāt. **P**uricia cordis n̄ra

appellat̄ nom̄e sim̄is dei. **D**ū
bene cōpluit̄ terra frum̄ta non
spinas generat. frum̄tis horre
ū parat. spinis ignis. **Q**đ plu
it̄ in agrū vberem dulce est. et
qđ pluūt in agrū spinosū dulce
est. **N**ūquid pluuiā accusat q̄s
cum spinas gencauit. **N**ūquid
erit pluuiā ista testis in die iu
dicij dices ego dulcis sup̄ oēs
vini. **T**u ergo qđ p̄feras ide. vt
qđ tibi paretur attendas. pro
fers frum̄tum. horreū spera p̄
fers sp̄ias. ignē spera. **S**ed nun
dū. aut tēpus horrei. aut tem
pus ignis. modo ergo paretur
et nō timebit. **V**t autē q̄s bene
excolat agrū cordis. extirpet
cupiditate et plantet caritatem.
Non enim potest plantari cari
tas nisi extirpet̄ cupiditas. **I**ta
q; sciendū est qđ cor nō mūdāt
nisi vna et simplex it̄tencio in eū
nam vitā solo et puro amore sa
piencie. **S**ola ergo cordis it̄tē
tio ē rex eternarū it̄tencio. **P**ro
inde fratres credere et scire debe
mus qđ dei simul omēs et singu
li tēpla sum⁹. cū ad illū sursum
est altare cor nostrū. **V**nigemi
to cū sac̄dote placam⁹ et cruen
tas hostias cedim⁹ qm̄ vsq; ad
sanguinē pro ei⁹ veritate certa
mus. **C**ū suauissimo a dolemus
incenso. cū ī d̄spectu eius pro

scōq; amore flagram⁹. Et no-
tādū q; p̄mū sumūq; sacrificium
ē ipse hō si noi d̄lectus q̄ viuē
do moriē vt deo viuat. corpus
enī nr̄m cū tēp̄tātia castigam⁹
vt nō exhibeam⁹ mēbra nostra
arma iūctatis peccō. Sacrificiū
ē aīa ipsa cū se refert ad deum
vt igne amoris succensū formā
scl̄aris cōcupiscēcie amittat ei
q; tāq; incommutabili forme sub
bita t̄formet huic ei placēs q;
ex ei⁹ pulchritudīe accepit sacri-
ficiū ē. Vñ i psalmo. Michi autē
adhēre deo bonū ē. Nō dixit m̄
habūdare diuicijs. Bonū est
aut insignitiā purpura. aut scēp-
tro. aut dyademate excellē sed
m̄ inq̄t adhēre deo bonū ē. hoc
enim dēminat cui⁹ sacrificiū fac-
tus igne intelligibili correptus
ardebat et i eius effabilē inco-
poreū quia complexū sacro de-
siderio ferebat. Postremo sacri-
ficiū est omne opus bonū qd a-
gitur in sancta societate coherē-
ciū deo. elatū scilicet ad finē boī
q̄ v̄aciter beati esse possumus
Sicut i radice arboris nulla
prois⁹ apparet pulchrū
dimis species. et tamen quicqd
est i arbore pulchritudis vel deco-
ris ex illa procedit. sic ex fidei
humilitate quicqd meriti. q̄c
qd vere beatitudinis aīa suscep-

D. fid.

tum est. ex fidei fundamēto pro-
cedit. Vides radicē arboris et
non delectaris. Vides celsitudi-
nem arboris et miraris. qd mira-
ris inde. surrexit quo nō delec-
taris. Parū aliquid videtur si
des credenciū. nō habes state-
tam vnde appendas. Quid est si
des nisi credere qd n̄ vides. Vñ
in q̄ modo capis t̄ritas recte o-
hō int̄ogas. Immo ideo bene-
credis q̄a nō cito capis. Nā si
cito caperet n̄ esset op⁹ vt cre-
deret q̄a videret. fides ergo m̄-
det te. vt intellect⁹ t̄pleat te. No-
li itaq; itelligē vt credas. s; cre-
de vt itelligas. Intellect⁹ mer-
ces ē fidei. Tu ergo hō lacte nu-
trite. s; lacte fidei. vt puenias
ad cibū spei. et v̄bū qd itelligē
si auct̄is. Ut q̄ abulas p̄ fidē. p-
uenire possis ad spē. Fides est
oīm bonorū fundamētū. Fides est
humane salutis iūctū. Sine fide
oīs labor hoīs inanis est.

De orōe vii. p. s. monū

Oratō si pura. si casta fuerit
celos penetat. vacua nō
ēdibit. Oratō qdē deū vngit. la-
ēma pūgit. Qūto ergo sāctior
et sā desiderij plenior sit ei⁹ i orō-
tōe flet⁹ v̄betior. Ecce t̄ta i orōe
scl̄m hoc v̄mēc orō i spe. orō fidelit̄
et amat orō istat at; paciēt. De
fideiū tuū orō tua ē et si orānuū

desideriū stinua oratio hoc est
qđ ammonebat apl's sine int
missiōe orare. q̄cquid aliud a
gis si desideras nō intmittis o
rare. Si nō vis ergo non inter
mittere orare. noli intmittere
desiderare. Frigus caritatis filē
cium est cordis. Flagiticia cari
tatis clamor cordis. Proinde
leua manus tuas in oracōe q̄a
leuauit deus noster manus p̄
nobis in cruce. Securus ergo
leua. eius manus enim i cruce
leuate sūt vt infideles eius pos
sint impetrare qđ volūt. S; cū
leuatis querite qđ petatis ab
ōipotentē enim petitis. aliud
magnū petite diues est i oēs
iuocātes. Noli petē qđ desinit
teū esse. p̄mo p̄pter qđ tu pos
sis semp esse. Ne desicias in o
mōe. ille qđ cōsecutur es et n̄
differt n̄ aufert. Securus ergo
roga in fide et accipies et si non
modo accipies tñ. Nō leuitate
vtā q̄ p̄misit. nō facile de sen
tencia mouet. Qđ p̄misit fixū
est. fallere non potest habet vñ
faciat. Nūq̄ fallere potest veri
tas. tu tamē sua fidē et ille ser
uat pollicitacōnem. Itaq; fra
tres bonus nunciū est oratio
Oratiōis pure magna ē virtus
et velut fidel' nūciū mandatū
pagit et penetrat q̄ caro nō per

uenit. Oratiōis virtus iacula
sumonet inimici. Oratio gradus
est munitio aīe. Per illā enim
cūcta nobis vtilia tribuuntur
a dño et noxia queq; pelluntur.
Et q̄dem dñs faciens aliqñ qđ
petit videt contra salutē peti
poti se exhibet saluatorē. Nō
uit enim medicus qđ salutiferū
qđ ue contrariū petat egrotus.
Egroti estis nolite medico dic
tare q̄ vobis medicamēta velit
apponere. Et notandū qđ sicut
carnalib; escis alitur homo ex
terior. sic deuotis oratiōib; hō
interior pascit et nutritur. Fiden
ter itaq; fr̄es p̄ces nostras ad
deum dirigam; p̄ nobis enim
angeli deorsū celestia descēdūt
vt p̄tegāt cursū q; ad celestia
cōscēdūt vt p̄ nobis deum pe
tant. vt et hic desideria nost a
ad ipm et inde ad nos beneficia
diuina portēt ad p̄mum. factus
est aer ipse angeloz gressibus
peruus. innotescit cotidie cō
mitatu sanctor; nichil ē mansit
in elemētis vacuū qđ n̄ per filiū
fuerit cōsecratum. Et qđ factus
q̄s angeloz diligit eū. certus
sum qđ me diligit. Quisq; in
illo manet et potest hūanas p̄
ces sentire. in illo me exaudit.
Quisq; enim habet bonū suum
ipsū i ipso me adiuuat. nec ei;

in participatione poterit inuidere

Excitatio ad amorem viii. psalmi.

Amor qui semper ardes et nunquam
extingueris. caritas deus
meus accende me. quos mihi dabit
ut venias in cor meum et inebries
illud. et obliuiscar mala mea et
vnum bonum meum amplectar te
**Quis michi es. miserere mei ut
loqueris. Quis tibi sum ego ut ama
ri te iubeas a me. et mihi faciam
inascaris michi. et mineras in
gentes miserias. parua ne est
ipsa misericordia mea si non amem te
Noli abscondere a me faciem tu
am. moriar ne moriar ut eam vi
deam. Angusta est domus anime mee
ut venias ad eam dilatare. absque
te tuimosa est. reuertere eam. Cum inhe
sero tibi ex omni me. omnino nul
quam erit mihi labor et dolor. Sed vna
erit vita mea tota plene. Nunc
autem quia tui plene non sum. omni
michi sum. Da mihi te deus meus. red
de te michi. te enim amo. et si
parum est amen validum. Non pos
sum metiri quantum mihi desit amoris
ad id quod satis est donec ardeat
vita mea in amplexibus tuis. nec
auertat donec abscondat in ab
sccondito vultus tui. hoc tantum scio
quod male mihi est propter te. et omnis
copia quod deus meus non est. egel
tas mihi est. amore dei nichil su
auum. Nichil sublimum. Nichil**

dignum. Nichil vtili. Nichil iocundi.

Et quanto nunc amor fuerit frequen
tior. tanto ei visio erit suauior
Et quanto desiderium ardentius. ta
to cum inuebimur clari. Que quan
to quis ardentius amat. tanto meli
or efficitur. Solus sine molestia
amat. cum iocunditate amplectitur
cum securitate desiderat. Qui a
mat non laborat. Vis non sentire
laborem. Cogita mercedem. Quic
quid difficile est in precepto. leue est
amati. si enim cum auaris tanta
cupiditas portat nobiscum que
non portat caritas. Intus fit amor
tuus non in superficie. In medullis
fit quod christum diligas. Qui autem in
superficie colit deum mercedem suam
in laude hominum ponit. In secre
to vult amari. in medullis cordis
amoris accipit holocaustum. Et
notandum quod quod id solum diligit quod
amati auferri non potest ille indubi
tate iunctus est. Id enim diligit
ad quod diligendum et capiendum quan
to plures veniunt tanto uberius gen
tulantur. Quia preciosa non auro re
cepta vel opibus sed agni sanguine
inmaculata. Attende quantum valeas
quod pro te datum sit cogita. Noli te
ipsam tradere in perditionem. quia christus pro
te effudit sanguinem. Satis te carum
habuit quantum tam caro precio te
redemit. Hunc igitur reclama
re non pigeat benignissimum

deū q̄ sic prior dilexit nos. vt
sanguine v̄migeniti sui p̄ nobis
oblato nos immortalitatis sue p̄
trapes faceret et h̄edes. Amore
igit̄ xp̄i a seculi amore migre
m̄ amore suesi habitemus nic
hil aliud ī hac vita meditemur
nisi q̄a et hic nō semp̄ eum̄ et
ibi loāi nobis bene viuendo p̄
pabim̄. vnde nūq̄ migremus

de caritate
Dilectio dei prior est ordie
p̄cipiendi. p̄mi autē or
dine faciendi. Qua p̄p̄ fratres
inuiā fratrum amorē impēdē
studeam̄. hec est enim caritas
q̄ sola reddita semp̄ detinet de
bitore et cū reddi nō amittatur
s̄ pot̄ augendo m̄l̄ multiplicat̄ et
q̄ reddi nō potest nisi habeatur
nec haberi potest nisi reddatur
Immo cum reddat̄ ab homine
crescit in homie et tāto maior
acquir̄ q̄nto plurib̄ redditur
hec autē q̄mō neget̄ amias q̄
debet̄ inimias. s̄ inimias cauta
ipendit̄ amias secura ependit̄
agit tamen q̄ntum potest. vt e
tiam ab h̄is quib̄ ot̄nua bon̄
tribuit̄. id recipiat q̄ ipen
dit. Nō sic reuera impendit̄ ca
ritas vt pecunia. cū illa impen
dendo minuit̄ et hec auget̄. et
go caritas que debet̄ libent̄ et be
nigne reddat̄ quia que reddit̄
adhuc debet̄ et que mutuo ipen

sa recipitur semp̄ de nouo accep
pere q̄ratur. Et q̄dem nemo pre
cepta seruat q̄ nō diligit. et ne
mo diligit nisi q̄ suat. Nec p̄
us suam̄ p̄cepta vt nos dili
gat xp̄us. sed nisi nos diligit
ea suare nō possum̄. Si dili
gim̄ xp̄m̄ diligamus et mēbra
eī que adoptauit̄. Perfectio
enim misericordie q̄ plurimum
cōsultur aie laboranti vltra bi
lectionē p̄mi nō porrigitur
seu eo q̄ p̄fect̄ est inimici. Ille
enim tenet q̄ latet et q̄ patet
in diuinis s̄monib̄ q̄ caritatem
tenet in morib̄. Et sic omnib̄
humorib̄ superminet oleū. sic
superminēs via est caritas per
ueniēdi ad celū. Ergo habes
caritatē et oīa habebis q̄a sine
illa nichil p̄derit̄ q̄c̄q̄ habue
ris. habe ergo caritatem et fac
q̄c̄q̄ vis. Caritas si deht̄ frus
tra habentur cetera. si adht̄ ha
bentur om̄ia. Vbi est caritas
q̄d est q̄d possit̄ deesse. vbi au
tē nō ē q̄d est q̄d possit̄ p̄desse
Hec est vestis nupcialis qua in
duti cōiū e seare discumbent
Hac egebat petr̄ q̄n̄ calefacie
bat sead prunas cayphe. karis
si mei q̄ntopl̄ de caritate loq̄e
tātopl̄ loqui de sidero. Nulla
res ardetior. nulla cōmendatior
caritate. Nichil nob̄ predicatur

dulci⁹. nichil salubri⁹ bibitur
Dilectio dulce vbu⁹ h⁹ dulcius
factu⁹. incipe diligere. proficietis **O**
caritas q⁹ magnas vires habes
de celo deū sponūisti **O** caritas
sanctitas **O** sancta et vera caritas
q⁹ tanta es in terris. quanta eris in
celis. **Q**ui tantū potes in hac
pugnā mortalitatis sollicita q⁹
tū potēs in illa pfecte secura **O**
sponsa xpi pulchra intra mulie
res id ē virtutes. **O** dealbata ab
scondēs et incōbēs sup fratru
lem tuū xpm. qm̄ au⁹ lumine
illustraris vt scandas. ei⁹ adiu
torio fulciris ne cadas sola est
quā felicitas sua n̄ extollit q⁹
nō inflat **S**ola ē quā cū conscien
cia nō pungit. q⁹ n̄ agit ppeā
Int obprobria secura ē. it̄ odia
bñfica est **I**nt im̄ placida est
Int inuidias inocēs ē. **I**nt iniqui
tates gemēs. **I**n veritate respi
ciās **Q**uid illa forti⁹. n̄ ad tētri
buēdas h̄ ad nō curādas iniuri
as **Q**uid illa fidei⁹ nō vanita
ti h̄ et̄mitati. **N**ā ideo oīa tole
rat in p̄sentī vita q⁹ oīa credit
de futūra vita et suffert oīa que
hic immittunt q⁹ sperat oīa q⁹
ibi p̄mittūt **M**erito nūq⁹ cadit
Quale bonū ē caritas ista fr̄es
Quid p̄cio h̄. **Q**uid luminosi
us. **Q**uid secura⁹ illa **H**ec fr̄es
q⁹ dono ip̄si⁹ caritatis dicta sūt

caritati nostre ita hereant senti
bo nostris vt ipsa caritas fruc
tum iueniat in opib⁹ nostris nō
folia laudis

De cōceptu mūdi p

O si possem⁹ homines exca
tare et cū ip̄s pariter exca
tari vt tales essem⁹ amatores
vite pmanētis quales sūt ama
tores vite fugiētis **V**inula hu
ius mūdi habent asperitatē ve
ram. iocanditatē fallam. certū
dolorē incertā voluptatē. durū
laborē. tamidā quietē rem ple
nā miserie. spem beatitudis ia
nem **O** si cor nostrū q̄lterāq⁹
suspiās in illā ineffabilem glori
am dei et peregrinatōez nostrā in
gemitu sentirem⁹ seculū vtiq⁹
nō amarem⁹ **O** si ad deum q⁹
vocauit nos pia mente p̄petuo
pullarem⁹. qd̄ nec mūdus app
hendit vtiq⁹ app̄hendemus. de
asperitate huius seculi nō infla
mur si nouēmus felicitatē nr̄az
nō esse nisi cū ista t̄āserit **I**ta
q⁹ si in hoc seculo possidē aliqd̄
delectemur. deū q⁹ possidet oīa
expedita mente possideam⁹ et
in eo habeam⁹ q̄cqd̄ feliciter et
sc̄e desideram⁹ **S**z qm̄ nemo pos
sudet deū nisi q⁹ possidet a deo
sim⁹ nos ip̄si si possessio et effi
ciēt nob̄ possidē ergo qd̄ pōt
in mōdo eē felici⁹ q⁹ au⁹ efficiēt su⁹

impatorē redēptor census: q̄ he
 reditas dignat̄ esse ipsa diuī
 nitas. **Q**uid homī sufficit cui
 cōditor ipse nō sufficit. **R**imis
 auarus est cui solus de⁹ nō suf
 ficat. **D**ñe pm̄histi m̄ omnia
 bon̄. si amem te da michi te so
 lū et sufficit m̄. **R**euera enim
 necesse est vt idē fiat hō beat⁹
 vnde fit bonus. **C**ui⁹ autē aīm⁹
 nō moriē huic seculo in gūoꝛē
 mortē morte corpis trahit. ne
 scilicet ad omuatōnem celestis
 habitudis. s̄ ad luenda suppli
 cia t̄uūscat. **N**on enim valit
 in tempe viuūt nisi ad opandū
 meritum q̄ in eētitate viuatur.
Curam⁹ ergo sequimur xpm̄ n̄
 sūt hic vna solatia. s̄ ibi poti⁹
 vna vita. **E**t q̄ q̄cūq; v̄terit se
 homo in rebo tremis amaritudi
 nē iueniet. **V**n̄ dulcescat nō ha
 bet. **S**olus ergo dulcescat vt
 totū vilescat. **R**edite ergo pre
 uaticatores ab cor. et inbet̄ illi
 q̄ fecit vs. state cum eo et stabi
 tis. req̄escite in eo et q̄eti eritis.
Quo itis ī aspera. **Q**uo itis. bo
 nū qd̄ amatis ab illo est. **S**ed
 q̄ntum est ad illum. bonū est su
 aue est. s̄ amarū erit iuste. qd̄
 iniuste amatur deserto illo a q̄
 illud est. **Q**uo vob̄ adhuc et ad
 huc ambulare vias difficiles et
 laboriosas. **N**ō ē reges vbi q̄ri

tis eam. **Q**uerite qd̄ q̄ritis. sed
 ibi nō est vbi q̄ritis. **B**eatā vi
 tā q̄ritis ī regione mortis non
 est illic. **Q**uomō enim beata vi
 ta vbi nec v̄ta. **O** amatores
 mundi cui⁹ rei causa militatis
 maior ne poterit esse spes n̄ā
 in mūdo q̄ vt amici mūdi fitis.
Ibi qd̄ non fragile plenūq; pe
 riculis. et p̄ q̄t̄ p̄icula puenitur
 ad mai⁹ p̄iculum. pereant hec
 omnia. et dimittam⁹ hec vana
 et iāma. offeram⁹ nos ad solam
 inq̄ficionē eoz q̄ finem non ha
 bēt. **V**ita hec miseria est. mors
 incerta subito subrepat et post
 hec negligēcie supplicia luenda
 sūt. **E**cce mūdos trāhit et d̄cipis
 centia eius. qd̄ vis ergo vtrū
 amare tempa et trāire cū tem
 pore. an xpm̄ amare et ī eētum
 viuere. **R**erū tempaliū fluiūs
 trahit. **S**z cāq; iuxta fluiūm
 nata est arbor domin⁹ ihs xps
 raperis imp̄ceps. tene lignum
 voluit te amoz. amor mūdi. te
 ne xpm̄. **Q**z si amatis istā ni
 seā fluidā qz vitā vbi cū tanto
 labore viuūtis q̄nto magis ama
 re debetis illā vitam eētā vbi
 nullū dolorē sustinebitis. **E**cce
 turbat̄ mūdos et amatur mun
 d⁹. **Q**z si trāquill⁹ est; mūdos
 formoso q̄mō hereres qui sic
 amplecteris sedū. flores q̄mō

colligeres q̄ a sp̄imis nō ēuocata
manū Cū cepit p̄ire q̄d factum
ē vbi erit amor tēpis q̄ p̄didit
et̄nitate Quā florēt felicitate se
culi. pereunt ī v̄tute dei **Nō** q̄
mō florēt sic pereunt. florēt e
nī ad tēp̄. pereunt ī et̄nū flo
rent falsis bonis. pereunt veris
tor̄ntis **Et** q̄dē tēp̄or̄libo gau
dēt q̄ bō et̄na de h̄deāte n̄ noue
rūt **Nemo** secur⁹ ī h̄is bonis
potest esse q̄ etiā inuit⁹ potest
amittē **Caritatis** venenū spes
adipiscēdaz aut et̄anēdaz rerū
tēp̄or̄liū. **Nutrimētū** ei⁹ est mu
nicio cupiditatis. p̄fectio nulla
cupiditas. **Et** notādū q̄ nemo
potest duob⁹ dn̄is h̄uīre id est
nemo potest diligē q̄ v̄cet n̄ o
derit a q̄ ēuocat. oderim⁹ ergo
tēp̄orales necessitudies. si et̄ni
tatis amore flagram⁹. et si et̄no
creatori adh̄ere cōm̄mur et̄nita
te afficiamur. necesse ē **De**
magnitudīe diuine misericordie
ad penitētes xi

Quid penitētī nō ignoscit
cū effusus sanguis xp̄i ig
noscit **Quis** homicida desp̄ct
cū ī sp̄em denuo ēditurus ē a q̄
xp̄s occisus **Cōh** deāte et videte
q̄a p̄ captiuo suo vadem fidelē
liberator nē seipsū posuit et ve
lut sp̄osor p̄ hoīe manus suas
ī cruce extēdit **Descēdit** de ce

lo magn⁹ medicus q̄a p̄ totum
mundū magn⁹ iacebat egrot⁹
Tolle morbos et vulnem. nulla
erit medicīne causa. penitēcia
itaq; n̄ solū h̄ etiam restituit ab
lata. **O** breue verbū peccauī **D**
tres sillabe que portas aperit
paradisi. **Dauid** dixit peccauī
et nathan a dn̄o missus statū ī
tulit et dimissū est peccatū tuū
Aude dicere peccauī. nō te ter
reat pudor hominis. nō timor dy
aboli. non desperacio pro pecca
to enormi. **Ipsū** namq; iudā
non tam scelus q̄d commisit q̄
desperacō venie dāpnauit **Que**
cūq; ergo necessitas cogat ad
penitēciā. nec q̄ntitas criminis
nec breuitas temporis. nec vi
te enormitas. nec hore extremi
tas si pura fuerit voluntatum
mutacio excludit a venia h̄ in
amplissimos sinus suos mat̄ cari
tas. reuertentes suscipit prodi
gos et velit nolit nouatus here
tic⁹ semper vere penitētes sus
cipit xp̄s. **Alioquin** propheta
non diceret miserere mei deus
secūdū magnā misericordiā tu
am. **Et** q̄dem quā magnā mise
ricordiā deprecat. magnā mise
ricordiā confitē. **Querant** par
uam misericordiā tuā q̄ nesciē
do peccauerūt **S; iqt̄** miserere
mei s̄s sc̄dm magnā miām tuā

Subueni graui vulnere secūdu
medicinā tuam. De meo tam
graui vulnere desperare nisi tm̄
mediū ēperire. Attendit enī
cōtemptores vt corrigat. Attē
dit nescientes vt doceat. Attē
dit p̄nitentes vt ignoscat. Am̄
meū ergo q̄ sua scelera cogitās
cor cōuertit ad dominū ⁊ quia
cōfidit in illū. veniā sibi credat
non tam ad indulgenciā peccan
di abuti misericordia illius. q̄a
quāntū paciens est in sustinen
dis delictis nostris. tantū seue
rioz erit in discutiendis actib⁹
nostris. Si autē vis penitēciā
agē qm̄ peccare non potes. pec
cata te deserūt non tu illa. Est
itaq; deus noster aliqui miseri
coris quia peccantib⁹ nō facile
reddit s̄ sustinet vt cōuert̄ ig
noscat. Est ⁊ seuer⁹ vt terrore
q̄ ab eo bene obita sūt conuen
tur ne negligēcia pateret vite
prescipiū ⁊ ne qd̄ mirabilius ē
premitā. tāta est eius clemē
tia vt orumelias pass⁹ ab hīs
q̄s fecit sufferat. et prioz wret
eos ad pacē. Postremo quia
n̄ exq̄rit delicta vehēnter fidu
cialit̄ speram⁹ aliquē apud illū
iuenire locū indulgēcie. Ve enī
laudabili vite hominū si ē mora
misericordia discuciat eam.

V libro de ciuitate dei. p̄. 1.

Quādiu vicis repugnatur
plena pax nō est quia et
illa q̄ r̄sistūt p̄culoso debellan
tur prelio. et illa que victa sūt
nōdū seuro triumphant̄ ocio
s̄ adhuc sollicito premunt̄ im
perio. Verūtam nō est omnis
culpāda tēptacio s̄ gratulabun
da illa q̄ fit p̄batio. Vita enim
nostra pegrinatio est nō potest
esse sine tēptacōne q̄a p̄fectus
noster p̄ tēptacōne fit. Nec q̄s
q̄ sibi inotescit nisi temptatus
nec potest coronari nisi vicēit
n̄ potest vincere nisi certauēit
nec potest certare nisi inimicum
et tēptacōnes habuit. Habun
dant ergo tēptacōnes ī mundo
s̄ maior est q̄ vicat mūdū. Est⁹
mag⁹ ē seculi. s̄ maior vmbra
substācialis dei. Quis p̄tēs
ad xpm̄ nōn varijs temporib⁹
agitat. Pro iōe notandū ē q̄
tāto min⁹ aīa subdiē deo quāto
min⁹ deū in ip̄s suis cogitaci
omib⁹ caput. ⁊ tanto min⁹ aīe
subdiē caro. quāto magis adū
sus sp̄m̄ concupiscit. Aīa enim
neglecta sup̄iori lege q̄ regitur
inferioz natura turpi voluptate
q̄si mercede corrupit. seruāt
igit̄ fidelis anima domino suo
ne cōculcat a seruo suo id ē car
ne. Itaq; fr̄es tēptādi dyabol⁹
potestatem habz. In potestate

autem nec ut fiat habet nec quod modo fiat. Ad mensuram temptate permittit. Noli ergo temere permissum aliquid facere temptatore. habens misericordissimum saluatorem qui dat potestatem habet equitatem. temptaris ut excauris. Tēptaris ut pberis. Tēptaris ut qui uesciebas te a te ipso iuemiaris. Deus tēptat ut doceat. Diabolus tēptat ut decipiat. Cui tamen si ille qui temptat locum non det. inanis temptatio et irridenda repellitur. Postremo fratres in illa pace finali quod seruida et cuius adipiscenda causa habenda est ista pugna cum carne finiet quoniam sana infirmitate incorruptio nature uicia non habebit. nec uiciumque nostrum vel ab alio vel a seipso quoniam iam repugnabit. Non oportet ut ratio uiciumque nulla erunt imperet sed imperabit deus hominum animus corpi tantaque erit ibi obediendi suauitas et facilitas quanta uiuendi regnandi que felicitas. et hoc illic in omnibus atque in singulis eternum erit. *De sobrietate*

Deficimus cotidie ruinas corporis nostri edendo et bibendo pulchrum escas et ventre destruat deus. cum occiderit indigentiam nostram societate mirifica et corruptibile hoc induerit in cor

ruptione sempiterna. Quapropter suauis sit necessitas nobis aduersus istam suauitatem pugnare ne capiamur. Cotidianum quoque bellum geramus in ieiunijs sepius in seruitute redigentes corpus nostrum. Ut temptationes nostre sobrietate pellantur. Et quidem hic me deus docuit. Ut quemadmodum medicamenta sic alimenta suscipiuntur accedant. Sed dum ad quietem facietatis ex indigentia molestia transimus in ipso transitu insidiat nobis laqueus concupiscentie. Ipse transitus voluptas est. et non est aliud quo transiret nisi quod quo transire cogit necessitas. Et cum salus sit causa edendi vel bibendi. adiungit se tamquam pedissequa periculosa iocunditas. et plerumque preire conatur ut eius causa fiat quod salutis causa nos facere vel diffiniendum vel uolumus. nec idem modus uirtus que est. Nam quod saluti satis est delectationi parum est. et sepe incertum est. utrum adhuc necessitas corporis cura subsidium petat. an uoluptaria cupiditatis fallacia ministerium suppetat. Ad hoc interdum hilarescit infelix anima et in eo parat excusationis patrociniū gaudens non appetere quod satis sit moderacioni ualitudinis ut obtentu salutis obubret negocium.

voluptatis. hīs cotidie septi-
ciombz cōsistere conemur et iuo-
cemus de pteā dei ad salutem
nostrā. q̄a dñi nōb de hac re
nondū stat. Proinde debet intel-
ligere fidel̄ q̄sq; de vsu ciborū
nec in abstinēdo nec in mandu-
cādo esse iusticiā. s; in eq̄nimitate
inopiā tolerādi et temperā-
tia nō semp habundāciā corri-
piendi. atq; oportunitate sumē-
di. q̄rū non vsus s; concupiscētia
frenāda est. Nō enim interest
oīno qd̄ alimētōz sumas vt suc-
curas corp̄is necessitati. Bonū
in cibo est cum gr̄arum actione
p̄cipē qd̄ deus edendū p̄cepit
abstinere autē ab aliq̄bz nō q̄si
malis s; q̄si nō necessarijs non
est malū. Itaq; fratres non con-
tinenciozes nobis sunt plerq; z
bestie q̄a vilioribz alunt̄ cibis.
Nā i huiusmodi rebz nō ex ea-
rū natura rez q̄bz vtimur. sed
ex causa vtendi et mō appetendi
vel p̄bandū est vel im p̄bandū
qd̄ facim? **De castitate iiii**
vel de doctrīna xp̄iana iiii.

Uales decet xp̄m habere mi-
nistros q̄ nullo carnis vel
mentis contagio corūpanē sed
poti? splendeāt cōtinēcia casti-
tatis. Itaq; iubet nobis conti-
nencia. s; vt hanc habeam? nī
si deus adiuet manes t̄mane

mus. Conamur q̄dem facere vo-
luntate. s; nō p̄sumat potestas
nisi adiuet infirmitas. Vnde
q̄c̄q; nobis iubet conandū est
vt impleat. Ergo dñe de? qui
nosci bona data dare filijs tuis
da nobis continēciā. Continen-
ciam iubet. da q̄s iubet et iube
q; vis. Et cū scire ait q̄dam q;
nemo est; dñes mihi deus dēde-
rit. hoc ip̄m erat sapiēcia scire
cui? est; hoc domū. Per continē-
ciā q̄ppe colligimur et edigimur
in vnū a q̄ in multa defluim?
O vce beati q̄ tante felicitatis
sūt vt in hui? continēcie candore
ab ineunte adolescēcia p̄manse-
rint q̄ magna spirit? laetitate
oppresserūt q̄c̄q; eis poss; car-
nali delectacōe dominari. M̄te
e q̄dem parentū suoz oratio co-
natus ignite ardore sup̄mi amo-
ris supauerunt. Itatus pat̄ est
plorauit mat̄ nō curauit illa cui
ante oculos vsabatur specios?
forma p̄re filijs hominū. **O** lu-
timū vero cū prius victi fuerūt p̄
ualētibz vicijs et p̄uicatores
castitatis effecti. tūc ad gr̄aciā
confugiūt adiuuantē qua hūt
et amari? penitēdo et vehemen-
ci? pugnādo prius subdita atq;
carni p̄posita mente victores.
Reperit q̄dem i libro de beata
vita q; beatus pat̄ augustinus

diem natalis sui qui est idibus
nouembris celebrare disponēs
sicut gentilis ante consueuerat
nō elacōnis fastu s; vt idagāde
veritatis et sapiēcie studiū quo
mirabiliū feruebat locū vel tem
pus actione hac cōpetencius in
ueniret. uocatis discipulis su
is fecit conuuiū per tres dies
Et ne quis dicat conuuiū hoc
epulaz magis q̄ sapiēcie stu
diū causa fuisse. adueniēte tercio
die cōuiuij vnus eorū curiosior
epularū carnaliū coquinam in
gress⁹ cum frigida oīa t̄perit s;
rūsus ad augustinū interroga
uit qd ipse ciborū p̄sūr⁹ p̄fa
mīlias p̄pass; Cui augu⁹. neq̄
q̄ taliū epulaz curiosius t̄ndet
Et ego iqt nobiscū nescio. In
hoc conuuiō questio mota ē. qd
esset beate viuere. Qua p tres
dies cōtinuata. diuersē de illa
sentēcie. a diuersis plate sunt
aderat et mater augustini ancil
la dei. beata monica que cetēis
alcius nimirum a sp̄ritu docta
sentēcias p̄ferebat Inter hos
quoq; puer a deo datus fuisse
describitur quem augustin⁹ in
adolescētia sua adhuc mundi
philosop⁹ et genal carne ge
nuerat. Hic cū int̄ semiores iuue
nes vtpote ānoꝝ xvi. reticeret
Inrogat⁹ tandē a p̄re qd ess;

beate viuē fūdīt **H**ic iqt puer
beate viuīt q̄ sp̄m immundum
non habet **T**unc augustin⁹ int̄
iectis aliq̄bo disputaciōib⁹. fili
um iterū int̄rogauit. abs te pu
er quero. inqt qui fortasse ali
q̄nto semiore purgatiore sp̄ritu
hāc sentēciam p̄tulisti. q̄s tibi
videat̄ imūdu sp̄m non habere
Et puer **I**s inqt n̄ videtur im
mūdu sp̄m n̄ habē q̄ caste viuīt
Tūc p̄ s; quē castū inqt vocas
eū ne q̄ nichil peccat. aut eū q̄
ab illicito cubitu tantū tēpat̄
a deo datus **Q**uomō inqt pōt
cast⁹ esse si ab illicito tātu cou
bitu sese abstinēs cetēis p̄ccis
n̄ definit inq̄nari. s; ille vere cas
t⁹ q̄ deū at̄cedit ⁊ illi soli adhe
ret cū fruire vtilissimū ē et in
cui⁹ fructio placē p̄fecte sola li
bertas est. post hec augustinus
die tercio questionē t̄minauit

Diffinico qd ē bte viuē pvi

Vita beata ē cū id qd ē hoīs
optimū et amat et habet
Qui hoc appetit qd habē n̄ pōt
cruciat̄ Qui hoc n̄ appetit qd
appetēdu ē egrotat ⁊ hic miser
ē **N**ō enī beat⁹ ē q̄ nō hab; qd
amat q̄leūq; sit vel hab; qd n̄
noriū sit vel nō amat qd habet
eciā si oportunū sit. Qui q̄s
autem fruit̄ eo q̄ amat verum
q; et summum bonum amat

quod s eum beatū nisi misericordiam ne
gat. Ipsū autē verum atq; sum
mū bonum. plato dicit deū. Vñ
vult esse philosophū amatorē
dei vt quā philosophia ad bea
tam vitā tendit. fruens deo sit
beat⁹. q̄ deum amauerit et hec
est nullo ambigente vita beata
q̄ vita pfecta ad quā nos festi
nantes posse p̄duci solida spe
alacri fide flagrant caritate pre
sumendū est. **De discretio**
ne p̄vi i f̄mōe p̄tra manicheos
Hec est hominis vita beata at
q; tranq̄lla cū oēs motus
eius rationi v̄tutū q; cōsentiunt.
In nobis enim debet p̄esse dis
cretio et q̄si moderādo singulas.
discernē voluptates ne opinio
verisimil fallat. ne decipiat ser
mo v̄sutus. ne q̄s bonū ē malū
ne q̄s malū est bonum esse cre
dat. Ne ab hijs q̄ agenda sūt
metus reuocet. ne in ea q̄ agen
da non sūt cupido p̄cipiet. Ne
ira cūdie flamma inconfidēt atq;
mentē eragitet. Ne absorbeat
ihonesta vel imoderata tristitia.
Ne maledicis rumoribus bona
consciencia frāgatur. Ne teme
raria suspicio n̄ra decipiat. ne a
liena de vobis falsa nos frāgat.
Verūtam̄ i nostra disciplina si
quiritur vtrū pius anim⁹ irascat
s̄ q̄re irascitur. Nec vtz sit trist

ti⁹. s̄ q̄re sit tristis. nec vtrū
timeat s̄ vnde timeat. Irasci e
nim peccāti vt corrigat. et trist
tari pro afflictio vt liberetur. tū
mē piclitanti ne pereat. nescio
vtrū q̄sq; sana cōfideācione rep̄
hendat. Multo enim est honel
tius. meli⁹ et humani⁹ et p̄iorū
sensibus accommodat⁹ m̄ia circa
p̄rimos p̄turbari q̄ videre in
p̄rimis dāpnabilia nec moue
ri. Pia est enim tristitia et si di
ci potest beata miseria alienis
vicijis tribulari nec implicari
merere nō habere dolore at̄rabi
nō amore trahi. Vnde et acc̄ro
i cesaris laude locut⁹ ait. Nul
la de v̄tutibus tuis nec am̄icabi
lior. nec laudabilior. nec ḡcior
misericordia est. Quid est mise
ricordia. nisi aliene miserie q̄
dā i nostro corde opassio. qua
vtrūq; fit vt si possim⁹ subueni
re opellimur. Seruūt autē mo
t⁹ iste discretio q̄si ita p̄bet
m̄ia vt iusticia consuetur. siue
cū indigētia tribuit. siue cū ig
nosciē penitēt. **De contemptu**
vane glorie p̄vii.

Qui laudari vult ab hoībus
vituperate te. nō defedet.
ab hoībus iudicate te. nec eripie
t te dāpnante. Solet etiā hō
de ipso vane glorie contemptu
vām⁹ gloriari. s̄ reuera nō bñ

eā accēpnē noscēt cū de ei⁹ accēp
tu iprobrē gl'at. At si bonoz vi
te bonozq; opoz ⁊ solz ⁊ dēt eē
laudaō tā comitatū ei⁹ q̄ ipaz
bonā vitā deseri n̄ oportet. Igi
tur q̄ quis appetit videri q̄ n̄
est ypocrita est. Simulat enim
iustū nec exhibet. quia totum
fructū in laude hominū ponit.
Nisi ergo intus spiritu vegete
ris. frustra foris de fama glori
aris. **P**ro idē fratres q̄les habe
ri noluim⁹ in laude hoim tales
operib⁹ esse studeam⁹. Ne ideo
nos bonos estimem⁹ si boni pre
dicamur. s; nos potius nostro
et n̄ alieno iudicio discernam⁹.
Nemo enī potest melius scire
q̄s sit q̄ q̄ sibi cōsci⁹ est. Et
quidē beatus est q̄ laudes ho
minū transcēdit et id solū cum
recte viuit intuet. et ei placece
nitē qui cōsciēcie solus inspec
tor est. **D**e cui⁹ cōsciēcie puri
tate quicq̄s procedit tanto est
laudabili⁹ q̄nto laudes non af
fectat humanas. ama ergo nes
ciri. Et quidē esse humilē est in
se nolle laudari. **Q**ui ergo in se
laudari appetit. supbus cōuin
ciat. **T**ota ergo spes nostra in
deo sit. nichil q; de nobis tāq̄
de nostris vicib⁹ p̄sumam⁹. ne
nostrū faciētes q̄s ab illo est et
q̄s accepim⁹ amittam⁹. **P**eri

culosū est ergo sibi placē cui ca
uendū ē supbire. **S**; magis co
gitare debemus. q̄s nobis desit
q̄ q̄s nobis adhit. **Q**uō habem⁹
ne ydam⁹ caueam⁹. q̄s nō ha
bem⁹ supplicem⁹ vt habeamus.
Inq̄ntū minores sum⁹ cogitan
dū ē nō inq̄ntū maiores. **A**tal
fimo enī ac saluberrimo sacra
to vniūsa facies atq; vt ita dix
erū vult⁹ scāz sc̄ptura tū bene in
tuētes id ammonē iuenit vt q̄
gloriae i dño gloriēt. **M**iseret
enim magna bonitate. obduat
nulla iūctate. vt nec miseratus
de suis miseris gloriatur. nec
dāpnat⁹ n̄ de suis meritis con
q̄rat. **S**ola enī ḡcia redēptos
discernit a p̄bitis q̄s i vnā con
creauerit massā ab oēgie duc
ta causa cōmunis. **N**ull⁹ ergo
de suis meritis gloriēt. **N**ullus
p̄uato suo letet s; cōmuni poa⁹
vero oī bono p̄fui q̄ p̄uato nos
tro gaudē queramus.

De flagellacōe dei. xviii.

Qui te flagellat in hoc sc̄o
ad emēdacōz tuā facit non
ad bāpniciōem. **P**rois⁹ em̄ fla
gellat oēm filiū ⁊ vt vniū. **N**ā
ad a fortādy cor tuū veit ille pa
ti. **V**eit ille mori. **V**eit sp̄tus il
liniri. **V**eit sp̄inis corōnē. **V**eit
ligno crucifigi. **P**az em̄ fuit ei
pro nobis hoim fieri s; etiam

ab oibz reprobari. nō solū reprobari. verū etiā exhonōri. **P**ax etiā exhonōri. nisi abderet et occidi. **S**z hoc parū est morte crucis. **N**ō enim crucifigi hoc erat occidi s; diu cruciari. **N**on q̄a lōgior eligebat. s; q̄a mors ipsa ptendebat. ne dolor cici? finiret. hac morte nichil peius fuit inter oīa genera mortuum. **N**ichil erat in carne tūc intolēabili? **N**ichil est ī frōte nūc glōriōsi? **Q**uid fuit fidei suo q̄ talem honōrē dedit supplicis suo. **H**ec xp̄i passioes xp̄iano immutāde sūt. nō a xp̄iano delictae cōquāre. **E**t cū nemo potest sequi nisi in cruce pudeat sub spinato capite membra delictis affluere. **A**d hēditatē erudimur et flagellāi dedignamur. **S**i except? fueris a passione flagellorū. exceptus eris a numero filiorū. **S**euire videt deus cū hoc facit. ne timeas q̄a pat est. **N**ūq̄ sic sciūt vt perdat. **Q**ū male agis et si parit pl? iustit? **Q**uid ergo idigne patris qd facit q̄ iust? est. **E**t notā bñ q̄ sic flagellū ad iusticiam erudit bonos. sic paciēcia dī ad penitēciā inuat malos. **E**t sic mīa dei fouēdos amplectit bonos. sic seueritas dei puniēdos corripit malos. **P**lacuit

q̄ppe diuine puidēcie p̄patere in posterū bona iustis quibz non fruent inuisti et mala iniustis quibz nō ex cruciabunt boni. **I**sta vero temporalia vtrūq; voluit esse cōmunia qd nec cupidit? appetant q̄ mali habere cernūt nec mala turpit euitent. q̄bus boni plerūq; afficiuntur. **A**bite ergo a vris xp̄ianis xp̄m dñm colentes et supne patris suspirantes nō ab impaciēcia tēpetare si eos diuina dispēsacio vel p̄bandos vel emendādos ad tempus tribulacōnū trūtute subderit q̄s in illa humilitate non deserit q̄ p̄pter eos tā humiliē alacrim? venit. **S**i ergo man? p̄cina sup te et si filius bon? es noli tēpellē disciplinā

De paciēcia xp̄i.

Qui fuerit paciēciōs iniuriā potēciōs constituet in regno. **A**uferit eum cū q̄ ambulat. vt ad eū puenias cū q̄ manere desideras. **C**ū esses languidus portabat te p̄rimus tuus sanus fact? es porta p̄rimum tuum. **C**aritas nō impletur nisi inuicē honora nostra portemus. **E**t tu q̄dem si forte ī aliquā infirmitate cecideris q̄si hō oportet vt sic te portet ille sicut et tu. **P**orta ergo. et q̄dem p̄ facile est vestem contemptam habere

inclinato capite incedere. velū
sup oculos dimittere. h̄ verū hu
milē pacencia ostendit iniurie
Conceptus ergo est de⁹ tuus et
honōri vis. **S**i p̄emfamilias
beelzebub vocauerūt. q̄nto maḡ
domesticos eius. **I**taq; fratres
turbať aliq̄s in exercitacōe sua
et liguas cōtradiciōnū p̄ferens
optat p̄nas auolacōis. optat
req̄em deserti. immo duxerit iter
ih̄erimitates. perferat minas bi
bat obprobria. expectet q̄ eū
saluū faciat a pusillaminitate
sp̄is et tēpestare. **I**ntueatur ca
put exemplū vie sue tranq̄llet
in spe et si turbatur in re. **I**pse
emlacme pie ot̄ribulatoꝝ multū
sūt amāciū. **D**e⁹ h̄uīl fact⁹ ē
erubescat h̄o esse supbus. **N**oli
ergo plebs dei. noli plebs xp̄i
noli tu corp⁹ illius capitis sup
bire. **A**ttēde viciū pacis tue. **A**t
tēde p̄missū vite tue. **Q**uid p̄
dest q̄ exigis iurias q̄s ptulif
ti. **V**lcio te reficit. **E**rgo de alie
no malo gaudebis. **P**ass⁹ es
ignosce vt ignoscat tibi. **C**erte
null⁹ fr̄uus dei sine tribulacōe
est. **S**i putas te nō habē p̄secu
tōes. nondū incepisti esse xp̄ia
n⁹. **P**aciēter ergo mala tolera
re debem⁹ donec ad illa bona ve
niamus vbi sunt omnia quib⁹
ineffabili delectemur. **N**ichil

erit ibi qd̄ tolerare debeamus h̄
cunctis in pace dispositis. cum
ipso q̄ vera pax nostra est xp̄us
satis vtraq; vnum nobis erit
in primo. ipse etiā erit finalis
beatitudo. **I**n hui⁹ autē morta
litate erūpna quot et q̄ntis ha
būdet malis humana societas
q̄s enumeate valeat. q̄s suffici

De hūilitate pp̄. at estimāe

Terillum xp̄i humilitas. **H**omo
puderet fortasse te
imitari hūilem hoīem. saltē
imitare hūilem dñm xp̄s volu
it altitudinē humilitate p̄ce
dere et ad ipsam altitudinē hu
militate viam sternere. **E**xcella
est patria. hūilis est via. **E**r
go qui querit patriā quid recu
sat viam. **E**t q̄dem humilitas
virtutū sublimitas est. **T**utam
vel veram q; in celis viam molī
tur humilitas. demus opeā er
go vt si pauperes facti sumus
pro xp̄o et humiles sim⁹ cum
illo. **Q**ui itrat p̄ hostiū qd̄ xp̄s
ē humiliet se vt sano capite pos
sit itrare. **I**lle de⁹ fons ē h̄o vt
tu h̄o cognoscas q̄ es h̄o. **T**ota
enim humilitas tua vt cognos
cas te. **D**eficiat vt⁹ tua vt ī te
maneat virtus dei. **E**xaudiuit
pauperes dñs. nec exaudiret n̄
pauperes exaudiri vis. paup̄ es
to dolor de te clamet n̄ fastidiū

Sunt q̄ elata inflati supbia
facili⁹ oīa sua paupibus tribu
unt q̄ iphi pauperes dei sunt
Hec paupertas humilitas nō est
Non sic hō non sic nō enim ex
pediit tibi humil⁹ porta dñi tuū
Esto iumentū fess⁹ oīs tui bonū
ē vt ipse regat ⁊ ipse ducat **N**ā
si ipm fess⁹ oīs nō habueris. cer
uicē erigē potes. saltem potes
mittē h̄ ne tibi sine rectore **E**li
ge poti⁹ ergo in hoc mundo hu
militatē vt habeas apud deum
abscōditā claritatē. **C**laritas
enim. humilitatis est prēmium
Humilitas. claritatis ē meritū
Bea tū humiles ī se q̄a excelsi
sūt in deo suo **H**umilitate con
seruat caritas **V**allem facite in
breui suscipite **D**ispersa implē
tur. alta sicant⁹ gracia pluuia
Quid ergo miraris si de⁹ super
bis r̄sistit ⁊ humilib⁹ dat gr̄a
am **A**pl⁹ loquēs de domino
nostro ihu xp̄o ait **C**ū ī forma
dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est
esse eq̄lis deo **Q**ūta maiestas
semetipsā exinaniuit. formā
sui accipiēs **Q**ūta humilitas
humiliauit se xp̄s. habes xp̄ia
ne q̄s teneas. **X**p̄s fact⁹ est o
bediens. **Q**uid supbis habens
tale humilitatis exemplū **S**u
pbie medicamentū **Q**uid ergo
intumesceis o hō ⁊o pellis infla

ta q̄d cederis. **O** sanies fetida
q̄d inflatis. **Q**uia nescio quis
tibi fecit iniuriam. h̄tis amenti
fauce vindictā **S**i xp̄ianus es
expecta regem tuum **P**rius se
vindictet xp̄s. mundū enim vin
dicat⁹ est. q̄ ppter te tanta pas
sus **E**t utiq; illa maiestas pos
s̄ vel nec ppeti vel cōtinuo vin
dicari **S**z cū in illo esset tāta pō
tencia. ideo fuit etiā tantapaci
encia q̄a p nobis pass⁹ est no
bis relinquēs exemplū vt seq̄
mur vestigia eius. humilitate
trāsaucsa et iam morte pstrata
ascendit in celū seq̄mur eū **M**o
tes cesaris extollens cicero dice
bat q̄ nichil solebat obliuisci
nisi iniurias **Q**ua p̄t nunc in
ciuitate dei ⁊ ciuitati dei in hoc
peregrināti seculo maxime cō
mendat humilitas ⁊ ī ei⁹ rege
q̄ xp̄o maxime p̄dicat⁹ otariū
q; huic v̄tuti elacōis viciū ī ei⁹
adūfario q̄ est dyabolus maxie
dominari sacris litteris edocef

De obediēcia vel p̄latis xp̄i

Obediēcia est in omnib⁹ ⁊
cū omni creatura racōnali
omnis iusticie origo atq; per
fectio **O**bediēcia enim cōmen
dacio est in precepto q̄ noster ē
q̄dam mō omniū custosq; virtu
tū **Q**m q̄dem ita facta est vt ei
subdi sit vtile p̄ciosum autē

suā nō ei⁹ a quo creatuā ē facē
voluntate et quidē natural' ordo
prescribit ⁊ ita deus hominem
Ram domine⁹ inquit piscib⁹
maris et volatiliū celi ⁊ omniū
rependiū que repunt sup terrā
Hominē ergo racionale factum
ad ymaginem suam voluit nisi
racionabilib⁹ domiari nō hoīem
homī s; hoīem pecorū **V**ñ primi
iusti parētes pecorū magis q̄
hominū rēges cōstituti sūt **S**ic
ergo ihnuauit de⁹ qd̄ postulet
ordo creaturaz qd̄ erigat meri
tum peccatorū. **R**omē ergo et
cōditionem fututis culpa ge
nuit non natura **V**erū tamē fe
lici⁹ seruitur homī q̄ libidini
Quid p̄tinet ad hāc vitā mor
talium q̄ paucis dieb⁹ ducit et
finit. quid intest sub cui⁹ impe
rio uiuat homo moritur⁹ si il
li qui impeāt ad impia et mi
qua non cogāt **S**i quis i do mo
per iobedienciā domesticē paci
adūsat corūpiat seu verbo seu
uere⁹ seu q̄libet alio genē pe
ne iusto atq; licito q̄ntū socie
tas hūana cecedit p̄ ei⁹ q̄ corū
piē utilitate ut paci vñ dīssi
luerat coapte⁹. **P**ostremo qui
veri pastores sūt oīb⁹ subiectis
tāq̄ filiis ad p̄merendū deum
cōsulāt. dehīdēntes atq; optan
tes venire ad celestē domū vbi

necessarium non sit imperandi
mortalib⁹ quia necessariū non
erit officiū consulēdi i mortali
tate fidelib⁹ quo donec veniat
magis debēt patres q̄ subditi
tolerare qd̄ seruiūt

De elemosina vel mīa xxij.

Beati illi qui i misericordia
subueniunt miseris qm̄ i
ta eis rependit ut per miseri
cordē dominū de miseria liberēt
Misericordia enim illi q̄ facit
misericordiā **N**on ad ipsū vide
tur miserū p̄tinere ut qui a po
tēiore adiuuāi vult. adiuuet
inferiorē i q̄ est ipse potēior **E**t
nō i merito p̄po debitor efficiat
q̄sq; i soluēdo misericordiā pro
p̄pō q̄ omne negociū gerēs mi
sericordiā exsoluit p̄ suo. **I**ta
q; fratres misericordie faciēde
sūt ut cū de pretēitis p̄cis do
minū deprecamur exaudiamur
nō ut in eis pseuerātes licenciā
malefaciēdi nos p̄ elemosinas
compace credam⁹ **M**ulte enim
elemosine valent ad priora de
lēda n̄ ad ip̄petuo ip̄pune om̄it
tēda p̄cā **P**ax ē ergo elemosi
nas q̄ntalib; facē p̄ q̄cūq; sce
lē ⁊ in cōsuetudie scelez p̄manē

De timore xxiii.

Ubi timor ibi sal⁹. fide itas
noli altum sapere s; time

Timor presens securitatem gene-
rat sempiternam. **A** timore noli
esse inuisus sed a timore inimici
liber et sub timore dei suus. **C**um
timere debet homo a quo factus est
homo. **T**ime eum qui super homines
est et hominem non formidabis.
Et notandum quod nec angustia nec
aliqua signata nocere poterunt christiana
no. qui nisi signum crucis cum fide
et dei timore precesserit. nichil
ibi nocere poterit inimicus. **P**ec-
cacione pueros qui nascuntur inter-
rogemus. quia a ploratu incipiunt
qui et ridere non possunt. **N**ascitur
et statim plorat post nescio quot
dies ridet. **Q**uando plorabat nascens
propheta sue calamitatis erat. la-
crime enim testes sunt miserie.
Rondum loquitur etiam propheta
Quid propheta. **I**n labore se fu-
turum vel timore. et si bene vixerit
vel iustus fuerit. certe in medijs
positus temptationibus semper time-
bit. **O** homo vide conditionem tuam
Vides utique sed non times. **N**on
est inquit sic sed timeo. **O** miser
mentis plane si times. et quare
non caues. mortem times. **V**t quod
times. **V**entura est timeas an-
non timeas venire. huc sero an-
cico ventura est. **S**i timeas non
effugies. ut non sit quod times.
Illud potius time quod si non sis si-
erit. **Q**uid. peccare time. **Q**uod si

amaueris peccare. in alteram mor-
tem irrues quam posses non venire si
non amasses peccare. **I**gitur mori
male times. male vivere non ti-
mes. **V**ix bene moritur qui male
vixerit. **C**orrige ergo male vi-
uere. time male mori. **C**um enim
correperis male vivere. noli ti-
mere. **N**on potest male mori qui
bene vixerit. **P**ropterea confitemur
audeo dicere credidi propter quod locu-
tus sum. **N**on potest male mori qui
bene vixerit. **N**ec age ut bonam
vitam habeas. quamque actio ve-
nerit ut exeras de hoc corpore
eris ad regem. eris ad beatitu-
dinem quam non habet timorem nec fi-
nem. **D**isces ergo bene mori. si
dideris bene vivere. **M**erces
enim bone vite vita eterna est.
Igitur quisquis futurum iudicem ti-
meat. et presentem conscientiam corri-
ge. **S**ermo enim cause tue. testi-
monium conscientie tue. **C**otidie
ad penitentiam festinemus. semper
ante oculos nostros versetur ultra
in dies. et cum diluio surrepe-
rimus. de lucis non presumamus
aduertu. **N**ichil enim sic reuocat
a peccato quam frequens mortis
meditatio. **Q**uicquid temporis vi-
uit de spacio viuendi demitur et
cotidie fit minus. minusque existat
ut omnino nichil aliud sit tempus
quam cursus ad mortem in quo nemo

paululū stare. vel aliqui tardi
us ire pmittit. **S**z vegenē om
nes pari motu. nec diuerso im
pellunt accessu. Bene vnusq̄
qz de die nouissimo formidāe de
bet quā vnusquēqz in quo in
uenerit suus nouissimus dies
cum de hoc seculo egredit. tal
in die nouissimo iudicat. **O** q̄
anguste erunt vndiqz vie tue
reprobis. **S**upius iudex iratus
inferius horrendū chaos. a dex
tris peccata accusancia. a sinis
tris infinita demonia ad suppli
cium trahēcia. foris mūdus ar
dens. int⁹ consciēcia vrēs. Quo
fugietue. Latere erit impossibi
le. apparere itolerabile. Verū
tamē bonū opus fiat nō timore
s̄ amore. non formidie pene s̄
amore iusticie. ipsa enim veri
et sūma libertas est. Et quidem
est p̄iect⁹ caritatis immuniō
timoris. signū p̄fectionis eius
nullus timor. consumata enim
caritas foras mittit timorē

De spe xp̄iū.

Dulce nomē domini ihu xp̄i
sub q̄ nemini est despē
dū. Ad hāc ergo spem tenēdā
cōfugi am⁹ quā sic āchōm ha
bem⁹ aie tutā et firmā. **I**hs em̄
saluator interpretat. Quō ergo
saluator. Descēdit de sinu patris
in vterū mātis vt genus hūanū

5
edimēdo saluaret. **O** q̄ lōge eti
mus. q̄ ille sursum q̄ nos deor
sum. q̄ ille in sumo q̄ nos in imo
desperati iacebam⁹. **M**iss⁹ est
ergo saluator clamās oībz ac
tu et dictu. Ego sū via veritas
et vita ābulare vis. Ego sū via
falli nō vis. Ego sū veritas. mo
ri nō vis. Ego sū vita. **N**ō est
q̄ eas nisi ad me. nō est q̄ eas
nisi p̄ me. n̄ est vbi q̄escas nisi
in me. **O**īa tibi factus sū vt oēs
lucifacere. **Q**uid times. per me
ambulas. ad me ābulas. in me
requescis. **A**mbula ergo sear⁹
exulta in via. **N**oli timere ante
q̄ esses fidel⁹ iuuenisti saluatorē
Impiiū te quesuū vt edimerem
sedēptū desēā vt pdam. **Q**uid
ad hoc r̄spōdemus fr̄es. **Q**uid
est quod nos allicit et retardat
gressus nostros quim̄ in cum to
ta auuiditate curram⁹ ipsum sal
uatore. ipsum coronatorē et
ipsum premij largitorē. **M**erito
de illo p̄pheta gratulādū excla
mat. suauis inquit dñs vniū⁹ et
vt causā exponēt adiūxit et mi
seracōes ei⁹ sup oīa opa ei⁹ n̄
te deseret miseracō eius. **P**ā
moniū nem̄ ipse ē sal⁹ n̄a. ipse
solator et emuncator vbi; viu
ficator et vite dator. **I**psē hic no
biscū in lumie fidei. supi⁹ autē in
luie spei. nos cū illo in celo p̄ spē

Ipse nobiscū in terra p caritate
Per fidē nunc ambulam⁹ non
p speciem **T**ūc veniet res cui⁹
est modo spes. ambulam⁹ nūc
in re laboris h̄ in spe q̄ctis. h̄ q̄
p̄cedit spes nostra. seq̄tur vita

De pace. p̄p̄.

De pace dicturi p̄mo que
paciis sunt cōmoda videa
mus **E**st pax serenitas mentis
Tranq̄llitas animi. **S**implicitas
cordis **A**mois vincitū. cōsor
ciū caritatis. h̄ que similitates
tollit. bella cōpescit. cōp̄mit
itias. sup̄bos calcat. humiles a
mat. discordes sedat. inimicos
cordat. cūctis est placida. nō
querit alienū. nichil reputat
suū. **D**ocet amare q̄ odisse non
nouit **R**escit extolli. **R**escit ī
flati **H**anc ergo q̄ accipit tene
at. q̄ p̄dibit ēpetat. q̄ amittit
exq̄rat. q̄m q̄ in ea dē nō fuerit
inuenē⁹ abdicat a patre. exhe
redatur a filio. nichilomin⁹ a
sp̄u sancto alien⁹ efficit **Q**uāe
nō poterit ad h̄ditatē domini
puenire q̄ testam̄tum noluerit
obseruare **I**pse enim p̄petas ad
passionē. pacē discipul⁹ q̄h p̄
testam̄to ēliq̄t **P**acē inq̄t meā
do vobis. pacē ēlinquo vob̄ **E**t
notandū q̄ in hac ciuitate t̄re
na nichil est hominū genē tā
discordiū vicio. tā sociale natu

ta **N**eq; enim om̄odi⁹ cōtra vi
cium discordie vel cauendū ne
existere. vel sanādū cū extitit
h̄ natura loquere⁹ humana. q̄
cōcordacōe illi⁹ parētis que p̄
terea de⁹ create volūt. vnum
de q̄ multitudo p̄pagaretur. vt
hac ammonitōe in multis con
coris vnitas fuaret **R**ūq̄t ple
req; īsociabiles et soliuage bes
tie sunt vt leones. vulpes. aq̄
le. tigres q; vel vrsi. q̄ filijs su
is īmurmurat q̄ pacata feritate
blandiunt. **Q**uis miluus q̄n
tumulbet solitari⁹ campis circū
uolēs non in signum pacis cū
giū copulat. nidū ogerit. oua
fouet. pullos alit. q̄ quasi ani
mate familias societate domes
tica q̄nta potest pace cōseruat
Qūtomagis homo ferus quo
mō nature sue legib; ad in eun
dam societate pacēq; cū homi
nib; q̄ntum in ipso est om̄ib;
obtinendā elaborare deberet vt
q̄d in bestiis irracionabilib; esse
p̄bat. ipse homo racional⁹ ser
uare stenderet. **P**acis genera
multa dicunt. **P**ax corpis est
ordinata temperatura partium
Pax aīe irracionāl ē ordinata ē
q̄es appetitōnū **P**ax aīe racio
nal ē ordinat⁹ cōḡcōis accōis
q; cōsensus **P**ax aīe q̄ corpis
ordinata vita **P**ax hominum

ordinata concordia. **P**ax hominis
mortalis et dei ordinata in fide sub
eterna lege obedientia. **P**ax claus-
traliū. ordinata in peccati obediē-
tia concordia. **P**ax ciuitatis ce-
lestis ordinatissima et concordissima
societas fruendo deo et se inuicē
in deo. **P**ax omnium rerum tranquillitas
ordinis. **N**otandum quod memoria
passionis christi facit filios hominum
in protectione alax dei. **V**ni in carnis
carnitum sponsus christus sponsa fidelis
aiam non inconuenient hortat cum
dicit. **S**urge prope amica mea
formosa mea veni in foraminibus
petre in caua materie. petra
christus est. petre foramina sunt in pe-
dibus manibusque eius hunc cla-
uorum. **C**aua vero materie est vul-
nus illud quod pro pectori hasta
militaris infixit videlicet ut cor-
pus eius secundum prophetam quasi sacra-
mentum daretur unde redemptionis nostre pro-
fici emanaret. **E**t quod dem in pace
mens nostra esse non potest nisi nostre
fragilitati christi pietas suffragetur
quia carnis infortunium mortalita-
tis iure nobis debet quod peccando
meruit nostra natura. **V**ni iugiter
condendum est ut interior homo non auxi-
lio pacificatur nullis exterioris
hominis voluntatibus abusus. *De contemplatione*
Contemplatio est illa spes que in-
spicit omnem animam desiderio sui
et tanto ardentiore quanto mundiore
et tanto indiciore quanto ad spiritualia
Eurgente et tanto ad spiritualia eluz

gentem quanto carnalibus desideriis
et tremis affectibus morientem
Videat ergo homo qualem se leuet. vide-
at quia ad deum leuat ne sarcina
voluptatis proguatu ante cabat
quod fuerit subleuatu. **S**ed videt se
quod quod gestare onus carnis det o-
pera pro continentia ut purget quod
leuat ad deum. **S**ed etiam in mundo
corde quam ipsi deum videbunt
Transcende etiam animam et sapere de-
um. **N**on enim tangeris deum nisi omnia trans-
cederis quanto magis si in carne per-
miseris. **E**xtendat anima cupidita-
tem suam et sinu capaxiore quod
prehendit quod oculis non vidit. nec
auris audiuit. nec in cor hominis
ascendit. **D**esiderari potest. suspica-
ti in illud potest. digne cogitari et
in verbis explicari non potest. **Q**uicquid
vis cogita. quicquid vis exopta. si
est. apprehensibile desinit esse lau-
dabile. **S**ed ut inde facieris cum pro-
ueniens. hoc te oportet elutire cum pro-
regnaris. **T**ota vita hominis fani
desiderium est. **Q**uod autem desideras non
dum vides sed desiderando capax ef-
ficaris ut cum veniet quod videas in-
plearis. **S**ic enim si vel implere si-
num et nosci quia magnus est quod da-
bitur. extendis illum. **N**osci quantum
missus est et vides quia angustus est
sine. extendendo facis capaxiorem
sic se differendo extendit deside-
rium desiderando extendit ani-
mum. extendendo facit capaxem

desiderium ergo frater quia iplendi
 sumus. hec est vita nostra ut desideria
 de exeamur. **E**t quod est hic desiderium
 tum copiose fabrica in imo est sic
 desiderium spirituale in summo est. **S**i
 ad terram edificauerimus. in imo nobis
 ponendum erat desiderium. **N**unc
 autem quia celestis fabrica est a celo
 processit desiderium nostrum. ut nos
 primo desiderio eius. spiritus postmodum
 sequimur. **Q**ui motus non gemitus per
 non non gaudebit cuius domesticus
Dicitur quod patria. o magnam patriam et
 miseri sunt peregrinantes ab illa
Et suspiramus et suspirio gemamus
 m. ut libertate domus eius inebri
 at. illam saltem cordis desiderio
 quantum licet attingamus. **Q**uomodo
 potuit lingua somit. cetera mente
 cogitentur. *De felicitate. ad. p.*
Quicquid promittit seu dare po
 test deus propter se deum nichil
 omnino valde apud deum nec omnino
 me faciat nisi seipsum deum da
 re promittit. **O** domine promisti
 mi omnia bona si amem te deum te solum
 et sufficit mihi. **D**eus non vidit deus
 absque te quod prepassi diligenter te
Dax super pacem. in deficientes exulta
 tio. coram voluptati domine flum
 leticie. **E**t quod dicimus. **S**i deus non at
 tingit. spe non apprehendit. caritate
 non capit. desideria et vota transgre
 dit. ac quod potest. estimari non po
 test. **H**ec est celestis festiuitas

gaudium sine fine. ermitas sine
 labe. serenitas sine nube. **D**e pul
 chra et decora ciuitas quam pulchri
 ore habes obitorum. **N**on itaque in
 illa celesti ciuitate ibidem sine
 nullo defectu fruetur deo. ex quo
 bono erit bonus viuet sine vlla e
 gestate ita semper viuere habens in
 potestate nec mori valens. **L**ibere
 preps aderit ne esuriat. potest ne
 siciat. preps vita ne illum senecta
 dissoluat. **N**ullus itaque secus mor
 bus. nullus metus erit extrinsecus
Suma in carne sanitas. in animo tam
 tanta tranquillitas. et sic ibidem nullus est
 estus aut frigus ita in habitacione
 eius nulla ex cupiditate vel ti
 more accedet bone voluntatis of
 fensio. **N**ichil omnino iste nichil in
 animo iocundum erit. gaudium verum
 perpetuabitur ex deo. **I**bi perfecte
 flagrabit caritas de corde pu
 ro et consciencia bona et fide non ficta de
 spe manifesta atque in conuersione fi
 da ex honesto amore societas
Ibi occurrit mentis corporisque uigi
 lia et mandata sine fine custodia
Omnia erit ibi felicitas. **V**bi
 erit nullum malum. nullum latebit
 bonum. **V**ocabitur dei laudibus qui
 erit omnia in omnibus. **N**am quod aliud a
 gat ibi ubi neque vlla desideria
 cessabit. neque vlla indigencia
 laborabit. **C**erte ubi uolet spiritus
 ibi erit proinus corpus. **N**ec

uollet spūs qđ nec spm̄ possit
decere nec corp⁹. **V**era ibi gl̄a
erit vbi laudātes nec errore qđ
qđ ne adulaōe laudabit. **V**er⁹
honor qđ nulli negabitur digno
nulli defēt idigno h̄ nec abiet
eū null⁹ idign⁹. vbi null⁹ per
mittit esse n̄ dignus. **V**era ibi
pap⁹ v̄ nichil adūsi. nec a seipso
nec ab alio qđs paciet p̄miū v̄
tutū erit ipse qđ virtutē debet eis
q; seipso qđ meli⁹ ⁊ mai⁹ nichil
esse possit p̄mittit. **D**iuicie si
diligūt ibi fuentē vbi p̄ire nō
possūt. honor si diligit illic ha
beat vbi null⁹ idign⁹ honoratur.
Si sal⁹ ibi adipiscēda desidē
t vbi adeptē nichil timebitur.
Vita si diligit ibi acq̄rat vbi
nulla morte finit. **I**p̄e finis erit
desidētor n̄d̄ qđ sine fine vide
bit. s̄n̄ fastidio amabit s̄n̄ fati
gacōe laudabit. **H**oc mun⁹ hic
affect⁹ h̄ act⁹ p̄fectior erit om
nib⁹ sic vita eīna om̄nis. **C**e
ter⁹ qđ futuri sūt p̄mētas p̄mo
rū etiā qđ⁹ honor atq; gl̄ arū
qđs ē dign⁹ cogitare q̄ntomagis
dicere. **Q**đ cātū futuri sūt n̄ est
ābiguū. **O** regnū. **O** gl̄ am sem
pitne verā veracitē sēpitnā. **C**ui⁹
rer veritas. **C**uius lex caritas.
Cuius mod⁹ et mitas. **F**ugiēdū
ē vt ait pluton⁹ philosophus
ad beatissiaz p̄riam et ibi p̄re
nob̄ cōia. **O** mīa gētū ⁊ gl̄osa
ofessio. **I**n illa itaq; supna ciui
tate ih̄m̄ moiet oīs necessi
tas. **O**riet sūma felicitas. **I**bi e
rit victoria veritas. **V**bi dignitas
sāctitas. **V**bi par felicitas. **V**bi
vita eīmitas. **I**bi null⁹ oiet qđ
null⁹ moiet. **V**bi sol n̄ oiet sup
bonos et malos h̄ sol iusticie so

los p̄tegit bonos. **V**bi sic sēp
tū ē. fulgebūt iusti sic sol i reg
no p̄ris eoz. **Q**ual erit tūc pu
tas splēdor aīaz qđ sol clarita
tē habebit lux corpoy. **I**bi sum
ma securitas. sūma felicitas. fe
lix libertas. **N**ulla erit iusticia
labor null⁹. nullus dolor. timor
null⁹. nulla mors h̄ p̄petua sa
mitas p̄manebit. **N**ulla ibi con
surgēt malicia. **N**ulla carnis
miseria. nulla iā peccādi volun
tas. nec deliquēdi potestas. **S**;
totū i leticia. totū ⁊ i exultacōe
possidebūt hoīes āgel sociati.
Vbi cta est leticia. req̄es secura
pap̄ verā iocūditas iūmita. **V**bi
si loc⁹ optinendi vllus fūit a
mittēdi nullus. **I**n qđ beatitudine
qđ semel adipiscit. semp tene
tur. **N**ichil gl̄ osi⁹. nich pulchri
us. nichil verius. nichil illa se
curius. nichil illa habūdancia
copios⁹. **N**ō vltra adūsabit ca
ro spū h̄ vīuet ibi cū oī t̄ā q̄lli
tate securi. **O** t̄ate pulchritudis
vīho ⁊ t̄ato amore dignissia. **D**e
digneē ergo fr̄es vnusq; q; nos
trū vltra fūire peccato q̄bo ran
ta p̄mittūt i celo. **V**bi vacabi
mus ⁊ videbim⁹. **V**idebimus ⁊
amabim⁹. amabim⁹ ⁊ laudabi
mus. **E**cce qđ erit i fine sine fi
ne. **N**ā qđs alius ē n̄ finis n̄h̄
puenire ad regnū cuius n̄ est fi
nis. **E**t hec qđs hoīm itelligē da
bit hoī. **Q**uis ā gl̄ s̄ ā gl̄ o. qđs ā
gl̄ s̄ hoī. **A** te dñe. a te petatur.
In te q̄atur. ab te pulseor. sic
accipietur. sic iuemet. sic apie
tur. **T**e prestāte qđ vīuis ⁊ reg
nas p̄ oīa secula seculoy. **A**mē

Et sic est finis